

Kooste kommenteista ja lausunnoista palveluiden verkoston kehittämiseen

Vastaanottopalvelut, työikäisten sosiaalipalvelut, vuodeosastopaikka selvitys ja kiirevastaanotot

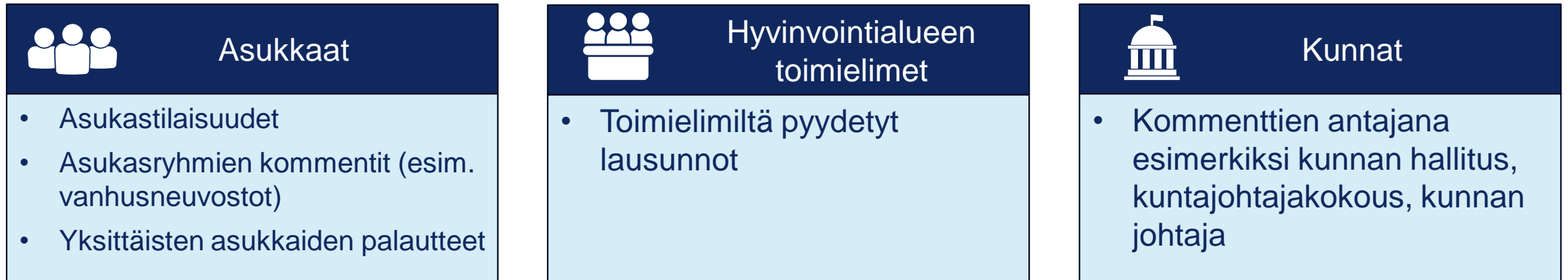
Johdanto

- Palveluiden verkoston kehittämiseen on saatu paljon arvokkaita kommentteja, lausuntoja ja palautteita.
- 7.9.2023 mennessä annetuista kommentteista, lausunnoista ja palautteista on tehty kooste päätösesityksen liitteeksi.
- Virkavalmisteluna saatujen kommenttien ja lausuntojen pohjalta on tehty johtopäätöksiä jatkovalmistelua varten ja ne ovat päätösehdotuksen liitteenä.

Kommentteja sekä lausuntoja on koottu asukkailta, toimielimiltä sekä kunnilta

- *Tausta:* Selvitys vastaanottopalveluista, työikäisten sosiaalipalveluista, vuodeosastotoiminnasta sekä kiirevastaanotoista on ollut kommentoitavana eri toimielimissä 21.8. alkaen (tarkempi aikataulu jäljempänä). Lisäksi kommentteja on saatu kunnilta, kuntien toimielimiltä, asukasryhmiltä, asukastilaisuuksista ja yksittäisiltä asukkailta.

Kommentit ja lausunnot on ryhmitelty lausujan mukaan seuraavasti:

Jokaisessa ryhmässä kommentit ja lausunnot on jaoteltu vielä teemoittain ja alla oleviin kategorioihin. Kaikki kategoriat tullaan kuitenkin huomioimaan ennen lopullisia päätöksiä.

- Huomioitu valmistelussa (sisältyy alkuperäiseen ehdotukseen)
- **Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua (korvaavan palvelun valmistaminen tai muutoksen yksityiskohtainen selvittely)**
- Huomioidaan valmisteluprosessissa (esimerkiksi muiden palvelukokonaisuuksien valmistelu)

Saapuneet lausunnot ja kommentit 7.9.2023 mennessä

Asukkaat

- Asukastilaisuuksia 2 kpl
 - Erilaisten asukasryhmien palautteita 22 kpl (esim. vanhusneuvosto)
 - Yksittäiset asukaspalautteet (sähköisen palautejärjestelmän kautta 77 kpl, sekä muuta kautta tulleita 10 kpl, 7.9. mennessä)
- Hyvinvointi- ja kokonaisturvallisuusvaliokunta (jatkossa HKV)
 - Nuorisovaltuusto (jatkossa NV)
 - Asiakkuus ja laatujaosto (jatkossa ALJ)
 - Konserni- ja toimitilajaos (jatkossa KTJ)
 - Henkilöstöjaosto (jatkossa HJ)

Toimielimiltä pyydetyt lausunnot:

- YT-ryhmä (Super ja Tehy) 22.8.
- Monipalveluvaliokunta 22.8. (Käytetään jatkossa lyhennettä MPV)
- Vähän palveluja käyttävien valiokunta 23.8. (jatkossa VPV)
- Vanhusneuvosto 28.8. (jatkossa VN)
- Vammaisneuvosto (jatkossa VAMN)
- Tulevaisuus ja strategiavalioikunta (jatkossa TSV)

Kunnilta saapuneet lausunnot:

- Oriveden kaupunginhallitus
- Ruoveden kunnan lausunto
- Nokian kaupunginhallitus
- Juupajoen kunnanhallitus
- Ikaalisen kaupunki
- Pirkanmaan pienten kuntien kuntajohtajat

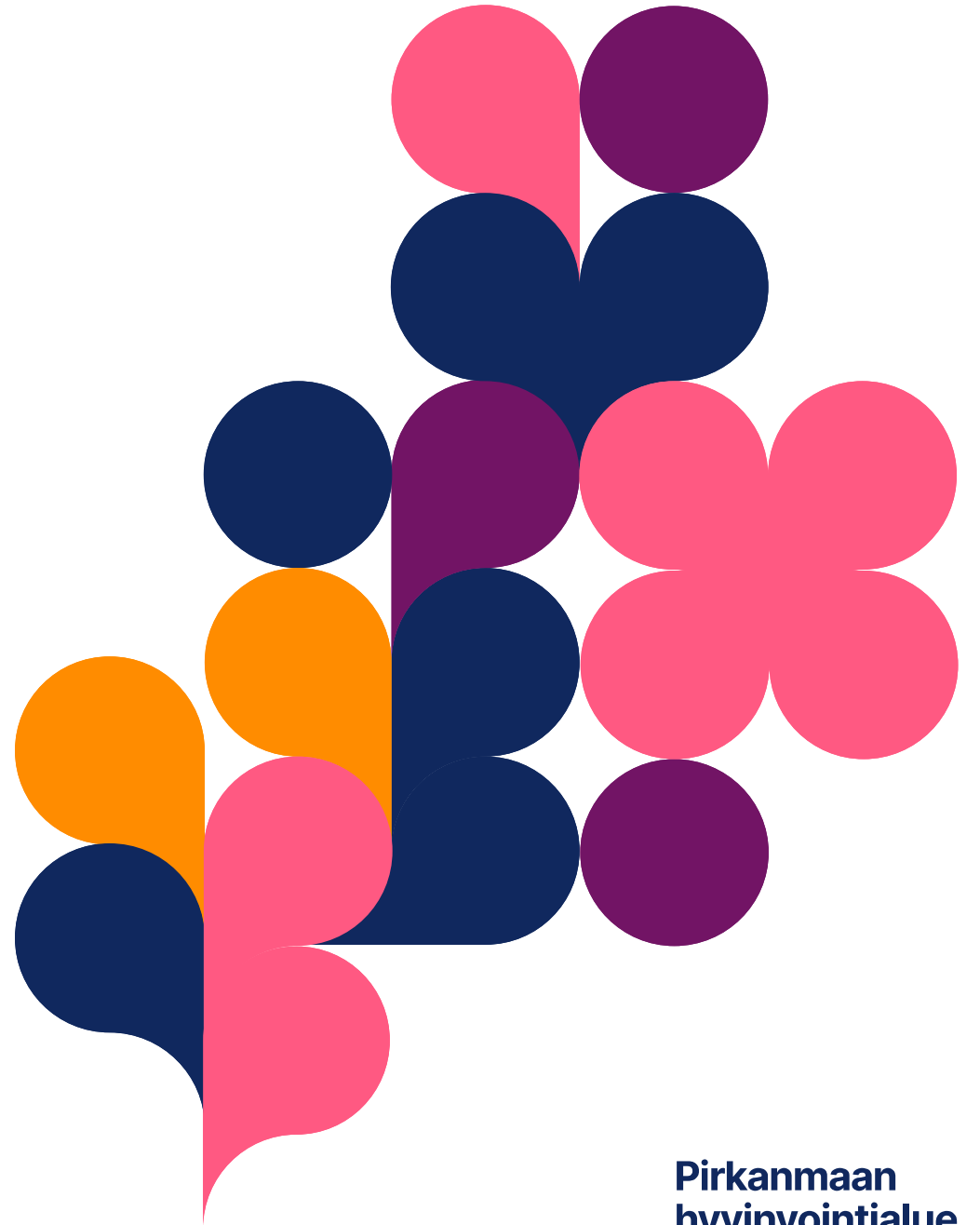
Muut kommentit:

- Kuntajohtajakokous

Avopalveluiden ja työikäisten sosiaalipalveluiden selvitys

Virkavalmisteluna tehdyt johtopäätökset kommenttien
ja lausuntojen perusteella

Aluehallitus 11.9.2023

Kommenttien ja lausuntojen perusteella tehdyt johtopäätökset

- Johtopäätös 1: Kommentit sekä lausunnot ja vielä järjestettävissä asukastilaisuuksissa esitettävät kommentit ja ehdotukset huomioidaan jatkovalmistelussa ennen lopullisia päätöksiä. Lisäksi syyskuussa 2023 toteutettava asukaskyselyn tulokset huomioidaan jatkovalmistelussa ennen lopullisia päätöksiä.
- Johtopäätös 2: Soteasemien sijaintien ja lukumäärän päätöksentekoa varten huomioidaan riittävä tieto koko palveluverkon sisällöstä (esimerkiksi mikä on lähiasemien sijainti ja niiden palveluvalikoima).
- Johtopäätös 3: Valmistelu pohjautuu Tilastokeskuksen ja Pirkanmaan liiton seutuistumisen väestösuunnitteeseen. Alueiden väestösuunnitteet tarkistetaan määrävälein osana palvelujen verkoston jatkuvaa kehittämistä.
- Johtopäätös 4: Henkilöstön osallistumista lisätään ennen lopullista päätöksentekoa (esimerkiksi palvelulinja/tehtäväalueen tiedotus- ja keskustelutilaisuuksien määrää lisätään).
- Johtopäätös 5: Ennen päätösten toimeenpanoa tulee olla varmistettuna korvaavien ja täydentävien palvelujen (kuten liikkuvien palvelujen ja digipalvelujen) toteutus.

Vuodeosastopaikka selvitys

Kiirevastaanotot

Virkavalmisteluna tehdyt johtopäätökset kommenttien
ja lausuntojen perusteella

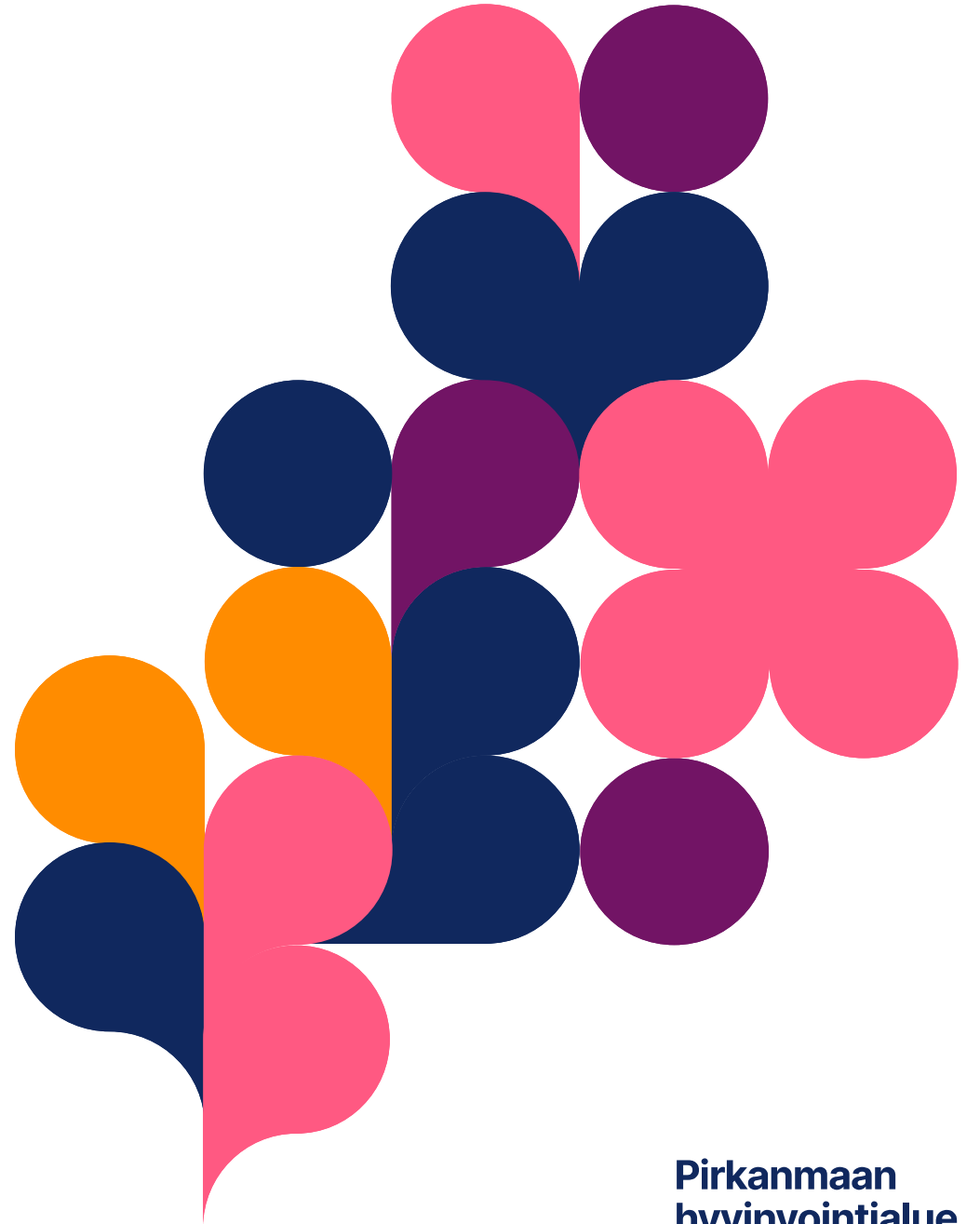
Aluehallitus 11.9.2023

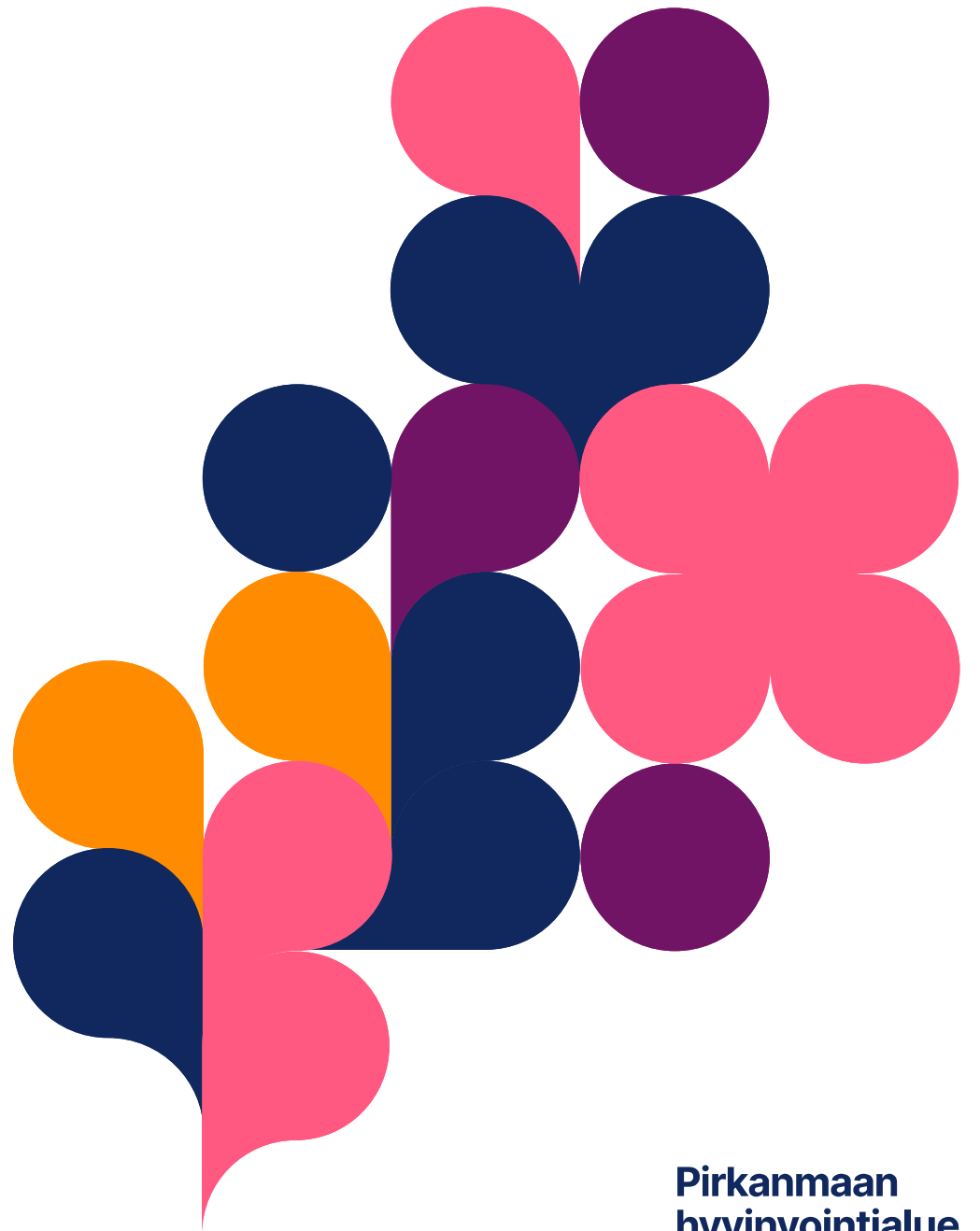
Kommenttien ja lausuntojen perusteella tehdyt johtopäätökset

- Johtopäätös 1: Kommentit sekä lausunnot ja vielä järjestettävissä asukastilaisuuksissa esitettävät kommentit ja ehdotukset huomioidaan jatkovalmistelussa ennen lopullisia päätöksiä. Lisäksi syyskuussa 2023 toteutettava asukaskyselyn tulokset huomioidaan jatkovalmistelussa ennen lopullisia päätöksiä.
- Johtopäätös 2: Lähisairaalan sijaintien ja lukumäärän päätöksentekoa varten huomioidaan riittävä tieto koko palveluverkon sisällöstä (esimerkiksi mikä on ikäihmisten palvelujen suunnitelma)
- Johtopäätös 3: Iltaisin ja viikonloppuisin toimivien kiirevastaanottopisteiden määrää ja sijaintia tarkastellaan tarkemmin myös henkilöstön riittävyden, tilojen muuntojoustavuuden ja tarvittavien kliinisten tukipalveluiden kuten kuvantamisen ja laboratoriotoiminnan suunnitelmien kanssa.
- Johtopäätös 4: Henkilöstön osallistumista lisätään ennen lopullista päätöksentekoa (esimerkiksi palvelulinja/tehtäväalueen tiedotus- ja keskustelutilaisuuksien määrää lisätään)
- Johtopäätös 5: Ennen päätösten toimeenpanoa tulee varmistaa sairaalapalveluja korvaavien ja tukevien palveluiden (esimerkiksi kotisairaala ja asumispalvelut) ja sairaalaverkon eri osien yhteen sovittaminen (esimerkiksi yksikköä ei voi sulkea ennen kuin on varmistettu vastaanottava tila ja sen henkilökunta)

Kooste kommenteista

Asukkaat

Asukastilaisuus Ikaalinen 29.8.

	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Ikaalinen	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Sote-palvelujen turvaaminen	<ul style="list-style-type: none">• Lain mukaan jokaiselle turvattava riittävät sosiaali- ja terveystalvet, tämä ei toteudu Ikaalisissa palveluiden lakkauttamisessa.• Päätöksiä ei voi tehdä ennen kokonaisuuden hahmottamista. Neuvolapalvelujen sijainti• Palliativisen hoidon tulevaisuus
		Vaikutukset koulutukseen	<ul style="list-style-type: none">• Ikaalisessa ei ole ollut henkilöstöpulaa. Ikaalisissa koulutetaan mm. lähihoitajia. Sotokeskuksen lakkautus vaikeuttaa 2. asteen koulutusta. Lakkautuksessa on merkitystä alueen elinvoimaan• Kunnassa paljon 2. asteen koulutusta, miten turvataan opiskelijoiden terveydenhuolto
		Kiinteistöt	<ul style="list-style-type: none">• Ikaalisten tilat hyvässä kunnossa, vuodeosastopaikkoja voidaan nostaa 90 paikkaa, tilat saneerattu viime vuonna.• Terveyskeskus remontoitu 10 vuotta sitten.
		Kulut	<ul style="list-style-type: none">• Miten huomioitu valmistelussa lisääntyneet matkustuskulut, jotka Kela maksaa.• Mikä on kokonaiskustannusarvio Ikaalisten toiminnan lakkauttamisesta.
	Huomioidaan valmistelu-prosessissa	Asukkaiden ja henkilöstön huomiointi	<ul style="list-style-type: none">• Lakkautuksen perustelut jääneet epäselviksi. Strategian mukaisesti valmisteluun otettava mukaan asukkaat, henkilöstö ja asiakkaat.• Kuntia ei ole kuultu valmistelussa, strategian mukainen kumppanuus ei ole toteutunut

Asukastilaisuus Mänttä-Vilppula 30.8.

	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Mänttä-Vilppula	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Sote-palvelujen turvaaminen	<ul style="list-style-type: none">• Miten turvataan alueen asukkaiden yhdenvertainen palveluiden saavutettavuus, kun etäällä olevan alueen vuodeosasto lakkautetaan• Huoli missä on vuodeosastopaikka, vaikutusten arvioinnissa ei ole huomioitu kesäasukkaiden palvelujen tarve.• Asukkaiden usein tarvitsemat palvelut tulisi toteuttaa lähipalveluna, ei toteudu Juupajoella• Vilppulassa kuntoutusosasto, joka näy selvityksessä. Mäntän vuodeosastolla hoidetaan laajasti eri potilasryhmiä esim. palliatiivinen potilaat ja avh-potilaat. Myös lääkeinfusioita annetaan.
		Suunnitelmien tarkentaminen ja kuntien kuuleminen	<ul style="list-style-type: none">• Kuntien kuulemiseen vuoteen 2035 ulottuvissa päätöksissä on varattu liian vähän aikaa.• Julkisen liikenteen palvelut ei ole huomioitu riittävästi fyysisen palveluverkon suunnittelussa.• Korvaavien palveluiden suunnitelma puuttuu, se pitää olla tiedossa ennen muutoksia.• Itä-Pirkanmaan näkökulman koetaan unohtuneen suunnittelussa• Jämsän alueen palvelut ratkaistaan marraskuussa, voidaanko odottaa Keski-Suomen ratkaisua ennen lopullisia päätöksiä.
		Ensihoidon järjestäminen	<ul style="list-style-type: none">• Mänttä-Vilppulan alueella on vain yksi ensihoidon yksikkö. Suunniteltu kuljetusmatka hoitoon tulee pitenemään merkittävästi, jolloin alue on pidempään ilman ensihoidon yksikköä.
		Vaikutukset koulutukseen	<ul style="list-style-type: none">• Mäntässä terveydenhuollon koulutusta ja vuodeosasto, jossa on tehty runsaasti harjoitteluita.
		Kulut	<ul style="list-style-type: none">• Taloudelliset vaikutukset eivät aukea esityksessä, vaikka perusteluna on kustannusten hillintä.• Onko arvioitu ambulanssien ja kelataksien kustannusten kasvu, jos lakkauttamiset toteutetaan.

Asukasryhmien kommentit

	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Kuhmoisiin liittyvät asukkaiden kommentit (vanhusneuvosto)	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Yhdenvertaisuus ja matka-aikojen pituus	<ul style="list-style-type: none"> Nähdään, että suunnitelmien toteutuessa palvelut eivät todennäköisesti ole yhdenvertaisia Pirkanmaalla, koska etäisyydet hoitolaitoksiin kasvavat. Kuhmoisten osalta tämän suunnitelman kautta matka-aika on vähintään tunti, talvella enemmänkin. Kuhmoisten pinnanmuodostuksesta johtuen saattaa kulua jopa 1,5 tuntia päästä edes nykyiseen terveyskeskukseen
		Digi- ja etäpalvelut	<ul style="list-style-type: none"> On huomioitava, että digitaaliset- ja etäpalvelut eivät kaikissa tapauksissa korvaa fyysistä käyntiä. Digitaaliset palvelut ovat pääasiassa muita käyntejä tukeva palvelu, harvoin korvaavia. Mitä vanhemmasta ja sairaammasta väestöstä on kyse, sitä suurempi tarve on kasvokkain tapahtuvalle kohtaamiselle ja potilaan tutkimiselle Etäpalveluiden kehittäminen tarvitsee tuekseen toimivan lähipalvelun, jossa lääkärin vastaanotolle on helposti Huolta siitä, että ehtiikö kotisairaala, liikkuva klinikka, ja digivastaanotot kehittyä ja asiakkaat omaksua käytännöt kesäkuuhun 2024 mennessä
		Henkilökunnan saatavuus	<ul style="list-style-type: none"> Ehdotetaan henkilökunnan kanssa käytäviä muutoskeskusteluja ja motivointia pysymään oman kunnan alueella. Heissä on suuri voimavara ja paikallistuntemus. Tärkeää myös kustannustehokkaat työmatkat kodin ja työpaikan välillä. On ensiarvoisen tärkeää huomioida henkilökunnan saatavuus, pysyminen tehtävissään, sekä haastavien ja mielenkiintoisten tehtävien tarjoaminen.
		Kuhmoisten lähipalveluiden säilyttäminen	<ul style="list-style-type: none"> Kuhmoisten kunta on vanhusvoittoinen, 60-vuotiaita on yli 55 %, suuri osa kuntalaisista ei pysty asioimaan terveyskeskuksessa pelkästään sähköisesti. Kuhmoinen tarvitsee lähipalvelun eli oman terveyskeskuksen jatkossakin ja lisäksi on säilytettävä fysioterapia sekä laboratorion toiminta. Vaikka palveluvalikoima on omassa terveyskeskuksessa pienempi, on se asukkaille helpompaa ja tärkeämpää kuin se että monipalvelukeskus on kaukana. Kiirevastaanoton ja radiologisten palveluiden osalta toivotaan yhteistyötä edelleen Jämsän kanssa. Kuhmoisten työikäisten sosiaalipalvelut ovat olleet kunnantalolla, ne voidaan varmaan siirtää saman katon alle terveyskeskukseen Rakennuksen todellinen kuntoluokka on 4 ja vuosina 2009-2023 on tehty suuria perusparannuksia
		Kuhmoisten vuodeosaston säilyttäminen	<ul style="list-style-type: none"> Vuodeosaston toiminta pitää Kuhmoisissa taata ainakin niin kauan kunnes ns. ”kunniavelka” nykyisille ikäihmisille on maksettu. On äärettömän tärkeitä ja järkevää että tehostetun palveluasumisen rinnalla on muutama vuodeosastopaikka (esim. 2-4 paikkaa), joihin voitaisiin sijoittaa seurantaan muutamaksi päiväksi. Tämä tukisi ja auttaisi myös kotihoidon toimintaa. Vuodeosaston lakkauttaminen kasvattaa merkittävästi matkaa vuodeosastolle. Pohdintaa siitä, millä mittareilla Kuhmoisten vuodeosastoa pidetään taloudellisesti heikosti kannattavana. Miksi Kuhmoisten vuodeosastolle ei voisi tuoda potilaita hoitoon myös muilta hyvinvointialueilta, jolloin Kuhmoisissa alueen hyvinvointi lisääntyy säilyvien työpaikkojen myötä? Jos Kuhmoisten vuodeosasto lakkautetaan, tilat tulisi ottaa tehostetun palveluasumien käyttöön. Tämä onnistuisi todennäköisesti pienin kustannuksin ja henkilöstö voisi pysyä paikkakunnalla. On myös muita valmiita ehdotuksia tyhjien tilojen käyttämiseen.
		Muut huomiot	<ul style="list-style-type: none"> Selvityksestä puuttui uusi vuonna 2023 käyttöön otettu koulurakennus. Kouluterveydenhuolto on järkevää hoitaa esitetyllä tavalla. Huolta omaishoitajien vapaiden ja kotihoidon järjestämisestä sekä suun terveydenhuollon heikoista palveluista.

Asukasryhmien kommentit

	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Pälkäneeseen liittyvät asukkaiden kommentit (Kyläyhdistysten kannanotto, Asukas-adressi 847)	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Pälkäneen ja Luopioisten terveysasemien säilyttäminen lähiasemina	<ul style="list-style-type: none"> • Luopioisten ja Pälkäneen palvelut tulisi säilyttää • Lapsiperheet ja ikäihmiset ovat riippuvaisia julkisista terveyspalveluista. • Koululaisille ja opiskelijoille oman kunnan terveyspalvelut tärkeitä. • Sosiaalipalvelujen tulee säilyä omassa kunnassa • Laboratorion odotusajat ovat jo nyt pidentyneet Pälkäneellä. Luopioisten laboratorion palvelut tulisi säilyttää.
		Tilat	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelujen siirto Pälkäneelle ei ole mahdollista, koska tilat ovat täynnä. • Luopioisten terveysasema on hyvässä kunnossa ja kuukausivuokra vain n. 4300
		Vaikutukset kuntaan	<ul style="list-style-type: none"> • Terveysasemat ovat edellytys kunnan elinvoiman, työllisyyden ja houkuttelevuuden ylläpitämiseksi. • Suunnitelmassa ei ole arvioitu, miten terveysasemien lakkauttaminen vaikuttaa esim. apteekkien, ikäihmisten ja mielenterveys- ja päihdekuntoutujien palvelutalojen toimintaan.
		Pitkät etäisyydet	<ul style="list-style-type: none"> • Pälkäneen itäisistä kylistä ei pääse Pälkäneelle asetetussa 30 min tavoiteajassa. Kangasalle matka on monista kylistä 50-65 km ja ajoaika lähemmäs tunti. • Pitkät etäisyydet vaarantavat hoitoon hakeutumisen ajoissa. Sairauksien pahetessa hoitokustannukset kasvavat. • Kelataksien saatavuus vaikeutuu entisestään erityisesti koulupäivinä • Pälkäneen alueella ei ole monin paikoin toimivaa julkista liikennettä. • Liikkumisen kustannukset nousevat ja ajavat asukkaat epätasa-arvoiseen asemaan.
	Digi- ja liikkuvat palvelut	<ul style="list-style-type: none"> • Digipalvelut auttavat nuorempaa väestöä. Ikäihmisiltä puuttuu digitaidot- ja välineet. • Digi- ja liikkuvista palveluista puuttuu tieto kustannusvaikutuksista. • Digi- ja liikkuvia palveluja tulisi pilotoida ennen sulkemispäätöksiä 	
	Huomioidaan valmisteluprosessissa	Valmistelu-prosessi	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvinvointialuelaki edellyttää, että palveluja suunnitellaan yhdessä asukkaiden ja palvelujen käyttäjien kanssa • Asukkaiden kuulemiselle tulisi varata aidosti aikaa

Asukasryhmien kommentit

	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Mänttä-Vilppulaan liittyvät asukkaiden kommentit (vanhus-neuvosto)	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Mänttä-Vilppulan palvelujen säilyttäminen	<ul style="list-style-type: none">Alueen vuodeosasto tulee säilyttää. Toiminnan lopettamisella on vakavia vaikutuksia asukkaiden hyvinvointiin iästä riippumattaReuna-alueiden väestö ikääntyy, joten terveyspalvelujen saatavuus on tärkeää, lähipalvelut tuovat turvaa ja hyvinvointia
		Palvelujen vaikuttavuus ja saatavuus	<ul style="list-style-type: none">Palvelujen vaikuttavuus voi heikentyä jos saavutettavuus huononee. Ikäihmisillä matka-aika palveluun tai vieras ympäristö saattavat vähentää tai pahimmillaan estää palveluun hakeutumisen..Lasten oikeuksien toteutuminen heikkenee, jos palvelun saaminen on kiinni vanhemman jaksamisesta tai kyvykkyydestä hakea palvelua.Kroonisten sairauksien pitkäaikaishoito tai useita käyntejä vaativa hoidot tulisi järjestää riittävän lähellä potilasta.Onko omaisilla mahdollisuutta vierailta osastolla, jos matka-aika on pitkä tai vaativa (usean julkisen liikenteen käyttö)Julkisen liikenteen saatavuus alueella on huono
		Kustannukset	<ul style="list-style-type: none">Matkakustannukset voivat aiheuttaa hoitoa enemmän kustannuksiaAvohoidon ja diagnostisen hoidon keskittäminen aiheuttaa matka- ja menetetyt työajan kuluja
		Koulutus	<ul style="list-style-type: none">Mänttä-Vilppulassa on lähihoitajakoulutus, jonka opiskelijat suorittavat harjoittelunsa vuodeosastolla. Harjoittelupaikan menetys voi vähentää opiskelumääriä ja hankaloittaa osaavan työvoiman saamista alueelle.
		Tilat	<ul style="list-style-type: none">Vuodeosaston paikat ovat olleet täynnä. Vuodeosastojen yhdistäminen edellyttää uudisrakentamista.Vuodeosasto on hyvässä kunnossa

Asukasryhmien kommentit

	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Ikaalisiin liittyvät asukkaiden kommentit (11 erilaista lausujatahoa)	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Ikaalisten palveluiden säilyttäminen	<ul style="list-style-type: none"> Suunnitelmat on otettu vastaan järkytyksellä Ikaalisiin on aikanaan kehitetty Pirkanmaan ensimmäinen Sote-keskus, johon on koottu monipuolisesti perusterveydenhuollon, sosiaalihuollon ja vanhuspalveluiden toimintoja. Sen eri toiminnot ovat saaneet maakunnallista ja valtakunnallista kiitosta. Ikaalisista palveluita saa hyvin monipuolisesti, moniammatillisesti ja asiakaslähtöisesti kaiken ikäiset asukkaat Ikaalisissa on hyvä, peruskorjattu ja laajennettu sote-keskus, josta löytyvät kaikki palvelut saman katon alta. Palvelut on äärimmäisen hyvin hoidettuja. Ikaalisten sote-palvelutuotanto on kilpailukykyinen myös taloudellisesti. Ikaalisten sote-palveluita on kehitetty jatkuvasti. Vuodepaikkoja mahdollista lisätä heti 60 asukaspaikkaan ja pienellä investoinnilla 90 asukaspaikkaan. Vuodeosaston käyttöaste on ollut hyvä, päivystyksen kanssa on ollut hyvää yhteistyötä ja potilaita on voitu ottaa hyvin jatkohoitoon. Myös lupapaikkatoiminta on toiminut hyvin, saanut kiitosta ja vähentänyt esh:n ja päivystyksen käyttöä. Kotisairaanhoidojärjestelmä vaatii myös toimiakseen sote-keskusta. Pirhan strategian painopisteet eivät toteudu ja asukkaat eivät ole yhdenvertaisessa asemassa palveluiden saatavuuden suhteen, jos Ikaalisten sote-palveluita ajetaan alas. Ei myöskään voi olla tehokkuutta ajaa alas toimivia palveluita.
		Etäisyys	<ul style="list-style-type: none"> Asiointi naapurikuntaan vaikeutuisi pidentyvien matkojen takia. Merkittävä osa asukkaista ei pystyisi itsenäisesti hakeutumaan paikkaan, missä palvelua olisi tarjolla. Ainoa tapa selviytyä on läheisten apu tai taksi, koska julkista liikennettä ei juurikaan ole käytettävissä. Kela-taksi on merkittävä kustannus. On hyvin tärkeää, että omaisilla on lyhyt matka katsomaan läheisiään. Tällä on merkitystä myös potilaan toipumisen kannalta. Kun palvelua saa matalalla kynnyksellä tutusta sote-keskuksesta, niin hoidon aloitus ei viivästy. Erikoissairaanhoidon kustannukset ovat kalliimmat. Vähävaraisilla ja runsaasti terveydenhuollon palveluita käyttävillä ei ole varaa lähteä toiseen kuntaan hakemaan palveluita taksilla. Henkilökunnan voi olla mahdotonta liikkua kauemmaksi ja julkista liikennettä ei saada lisättyä tällä aikataululla. On keskusteltava mm. työaikajoustoista Näkövammaisille liikkuminen uudessa ympäristössä on haastavaa, uusi ympäristö tuo turvattomuuden tunnetta ja apuvälineiden saaminen vaikeutuu
		Digi- ja liikkuvat palvelut	<ul style="list-style-type: none"> Digipalvelujen kehittäminen ja laajentaminen osaksi terveydenhuollon toimintaa ei tuo ikäihmisille eikä esimerkiksi näkövammaisille merkittävästi helpotusta. Terveydenhuollon toimijoiden henkilökohtainen tapaaminen ja palvelujen saaminen terveysasemalla on erittäin tärkeää. Digitalisaatiosta ei ole ihmisen korvaajaksi. Tulee huomioida mm. näkövammaisten kouluttaminen. Digipalveluissa jo yhteystietoja on vaikea löytää Huolta siitä, että liikkuvia palveluita ei ole suunniteltu ja resursoitu riittävästi ennen toimipisteistä luopumista
		Vaikutus kuntaan ja koulutus	<ul style="list-style-type: none"> Tehdyt suunnitelmat toteutuessaan ovat kohtalokas isku koko Ikaalisten kaupungille. Suunnitelmilla on vaikutus Ikaalisten elinvoimaan. Jos sote-palvelut katoaa, niin vaikea houkutellessa lapsiperheitä. Todennäköisempää on, että poismuutto Ikaalisista vain lisääntyy ikäluokkaan katsomatta. Ikaalinen on koulutuskaupunki ja opiskelijoillakin on oikeus lähipalveluihin terveydenhuollon osalta. On myös huomioitava, että Ikaalisissa annettavalle lähihoitajakoulutuksella on erittäin tärkeää, että paikkakunnalta löytyy riittävästi harjoittelupaikkoja
		Vaikutusten arviointi	<ul style="list-style-type: none"> Vaikutusten arviointi on ollut puutteellinen eikä näy suunnitelmissa. Huolta siitä, että onko suunnitelmissa huomioitu kesäasukkaat Myös ostopalveluita tulee arvioida kriittisesti
		Henkilöstön saatavuus	<ul style="list-style-type: none"> On pidetty huolta työntekijöiden ammattitaidosta. Työvoiman saannissa ei ole ollut sen enempää vaikeuksia kuin muuallakaan Pirkanmaalla. Henkilöstön vaihtuvuus on ollut pientä. Hoitajien ja lääkäreiden yhteistyö on ollut sujuvaa. Suunnitelmien toteutuminen ei ainakaan lisää alan vetovoimaa, jos henkilöstöä siirrellään pitkin poikin Pirkanmaata
	Huomioidaan valmisteluprosessissa	Osallistaminen	<ul style="list-style-type: none"> Asiaa ei ole viety eteenpäin hyvän hallintotavan mukaisesti. Asiaa on valmisteltu salassa asukkailta, työntekijöiltä ja luottamushenkilöiltä. Olisi vaatinut henkilöstön informoimista ennen aluehallituksen esityslistan julkistamista. Henkilöstöedustajien mahdollisuus tutustua aineistoon on ollut riittämätöntä ja lausuminen riittävällä laajuudella on mahdotonta. Ammattiryhmiä ei ole huomioitu riittävästi ja esimerkiksi lähihoitajien edustajia ei ole ollut työryhmissä

Asukasryhmien kommentit

	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Sastamalaan liittyvät asukkaiden kommentit (Mouhijärven Eläkkeensaaajat)	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Mouhijärven terveyskeskuksen säilyttäminen	<ul style="list-style-type: none">• Mouhijärven terveyskeskus sijaitsee kehittyvän ja kasvavan taajamamme aivan ytimessä, juuri valmistuvan yhtenäiskoulun naapurissa• Terveysaseman lähistöllä on paljon rivitaloja ja pieniä kerrostaloja, joissa asuu pääosin iäkkäämpää väestöä. Monet ovat muuttaneet keskustaajamaan Mouhijärven maaseudulta, jota terveyspalvelut ja kauppa sijaitsevat lyhyen kävelymatkan päässä. Lapsiperheitä alueelle muuttaa Sastamalan ulkopuolelta edullisten, avarien ja kauniiden tonttien vuoksi. Alue onkin siis kasvava ja kehittyvä.• Mouhijärven terveysasema on hyvässä kunnossa oleva rakennus.• Terveysasemalle on saatu tähän asti hyvin henkilökuntaa. Lisäksi kävijämääriä selvityksessä väärentää se, että Mouhijärven terveysasema on ollut kesäsulussa puolitoista kuukautta. Usein lääkäriaikaa tilatessa asiakkaita ohjataan Sastamalan pääterveysasemalle.
		Etäisyydet	<ul style="list-style-type: none">• Terveysasema sijaitsee Uotsolassa noin puolen tunnin ajomatkan päässä Sastamalan keskustan laajemmasta sote-asemasta. Mouhijärven terveysasemaa käyttävät kuitenkin myös esimerkiksi vielä kauempaa kulkevat suodenniemeläiset ja kiikoislaiset. Heille matkaa lähimmille terveysasemille Sastamalan keskustaan, Nokialle tai Tampereelle kertyykin jo reilusti yli puoli tuntia.• Julkista liikennettä Sastamalan alueella on hyvin vähän ja se nojautuu pitkälti palveluliikenteeseen ja koululaiskuljetuksiin• Jos helposti saavutettavaa julkista liikennettä ei ole, omaisia ei löydy kuljetusapuun ja Kelataksin omavastuuosuus on liian suuri, niin hoitaja- tai lääkärikäynti saattaa jäädä väliin, vaikka tarve olisi todellinen.
		Palvelujen saatavuus ja vaikuttavuus	<ul style="list-style-type: none">• Ymmärrämme, että Pirkanmaan hyvinvointialue on pakotettu tekemään toimia talouden alijäämän kattamiseksi. Mouhijärven terveysaseman lakkauttaminen on mielestämme hyvin lyhytnäköinen teko. Ikäihmisille ja pitkäaikaissairaille terveysaseman loppuminen omasta lähipiiristä voi haitata suuresti perussairauksien, kuten diabeteksen, hoitoa. Mikäli perussairauksien hoito ja seuranta jäävät perustasolla huonolle tolalle, inhimillisen kärsimyksen lisäksi se johtaa usein myös kalliimmin erikoissairaanhoidon tarpeeseen ja näin lopulta kertaantuuessaan säästöjä ei synnykään.
		Digi- ja liikkuvat palvelut	<ul style="list-style-type: none">• Ensinnäkin olisi pitänyt lähteä miettimään, miten palvelut lähdetään toteuttamaan, esim. digitaaliset palvelut tai terveysbussit, ennenkuin tehdään päätöksiä palveluverkon karsimisesta.

Asukasryhmien kommentit

	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Ruoveteen liittyvät asukkaiden kommentit (vanhus-neuvosto)	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Ruoveden palveluiden säilyttäminen	<ul style="list-style-type: none"> Ruoveden väestöstä yli 60-vuotaita on 48 % ja yli 80 vuotiaita 12 %. Ikääntyneiden runsas määrä on tyypillistä maaseutukunnissa. Ruovedelle on merkitty työikäisten sosiaalipalvelujen toimipiste ja se sijaitsee nyt samassa rakennuksessa kuin lääkärien vastaanotto. Suunnitelma puoltaa sitä, että fyysinen vastaanottopiste on samassa paikassa kuin sosiaalipalvelujen toimipiste. Väestön ikärakenteesta johtuen fyysinen toimipiste tulee säilyttää Ruovedellä, aukiolopäiviä voitaneen vähentää, jos digipalvelut ja liikkuvat palvelut toimivat. Ruoveden poliklinikka sijaitsee keskellä Tampere- Mänttä- Virrat aluetta. Lasten ja äitien neuvolavastaanotto on säilytettävä Ruovedellä. Vapaa-ajan asukkaat ja etätöitä tekevät käyttävät myös poliklinikkaa ja vuodeosastoa. Emme tiedä, miten ne käynnit näkyvät tilastoissa. Ruoveden Vuodeosastolla on 18 paikkaa, hyvä oma lääkäri ja hyvä henkilökunta, työvoimatilanne on hyvä. Vuodeosasto on ollut perinteisesti omaishoitajien tukipiste, toimiva saattohoitopaikka ja ulkokuntalaisten hoitopaikka. Lisäksi vuodeosastolla hoidetaan ns.lupapaikkalaisia – vakavasti sairaita henkilöitä, jotka pystyvät välillä olemaan kotona ja pääsevät osastolle suoraan ilman lääkärissä käyntiä, kun vointi sitä edellyttää.
		Palvelujen saatavuus ja saavutettavuus	<ul style="list-style-type: none"> Asiakaslähtöisyys ja yhdenvertainen saatavuus ja saavutettavuus eivät toteudu, jos Ruoveden poliklinikka lopetetaan ja/tai vuodeosasto lakkautetaan. Palvelujen monimuotoisuus ja saavutettavuus ei aukea ilman yksityiskohtaisempaa selvitystä.
		Tilat	<ul style="list-style-type: none"> Poliklinikan toimitilat ja vuodeosasto ovat hyvässä kunnossa remonttien myötä.
		Vaikutukset kuntaan	<ul style="list-style-type: none"> Kunnan vetovoima ja elinvoima heikkenee ja paluumuuttoa suunnittelevat ja lapsiperheet suuntaavat paikkakunnalle, missä fyysinen toimipiste sijaitsee.
		Digi- ja liikkuvat palvelut	<ul style="list-style-type: none"> Digipalvelut ja liikkuvat palvelut on saatava toimimaan ennen kuin kasvokkain saatavien palvelujen vähentämistä voidaan ajatella. Ikääntyneet henkilöt pystyvät vähemmän käyttämään digivastaanottoa ja muita digipalveluja ja myös omalla autolla kulkeminen ei läheskään kaikilta onnistu.
		Etäisyydet	<ul style="list-style-type: none"> Pitkät välimatkat ja huonot julkisen liikenteen yhteydet tekevät kulkemisen Virroille tai Mänttään hankalaksi. Kela-taksien omavastuu on kallis ja hintatasosta jatkossa ei ole tietoa. Julkinen liikenne Mänttään ja Virroille on todella huono. Omaisten vierailut Virroilla tai Mäntässä oleville vuodeosastoille vaativat erityisjärjestelyjä, jos omaa autoa ei ole. Kaukana sijaitseva saattohoitopaikka on sekä potilaalle että läheisille erittäin ikävä asia ja jättää pahan mielen.

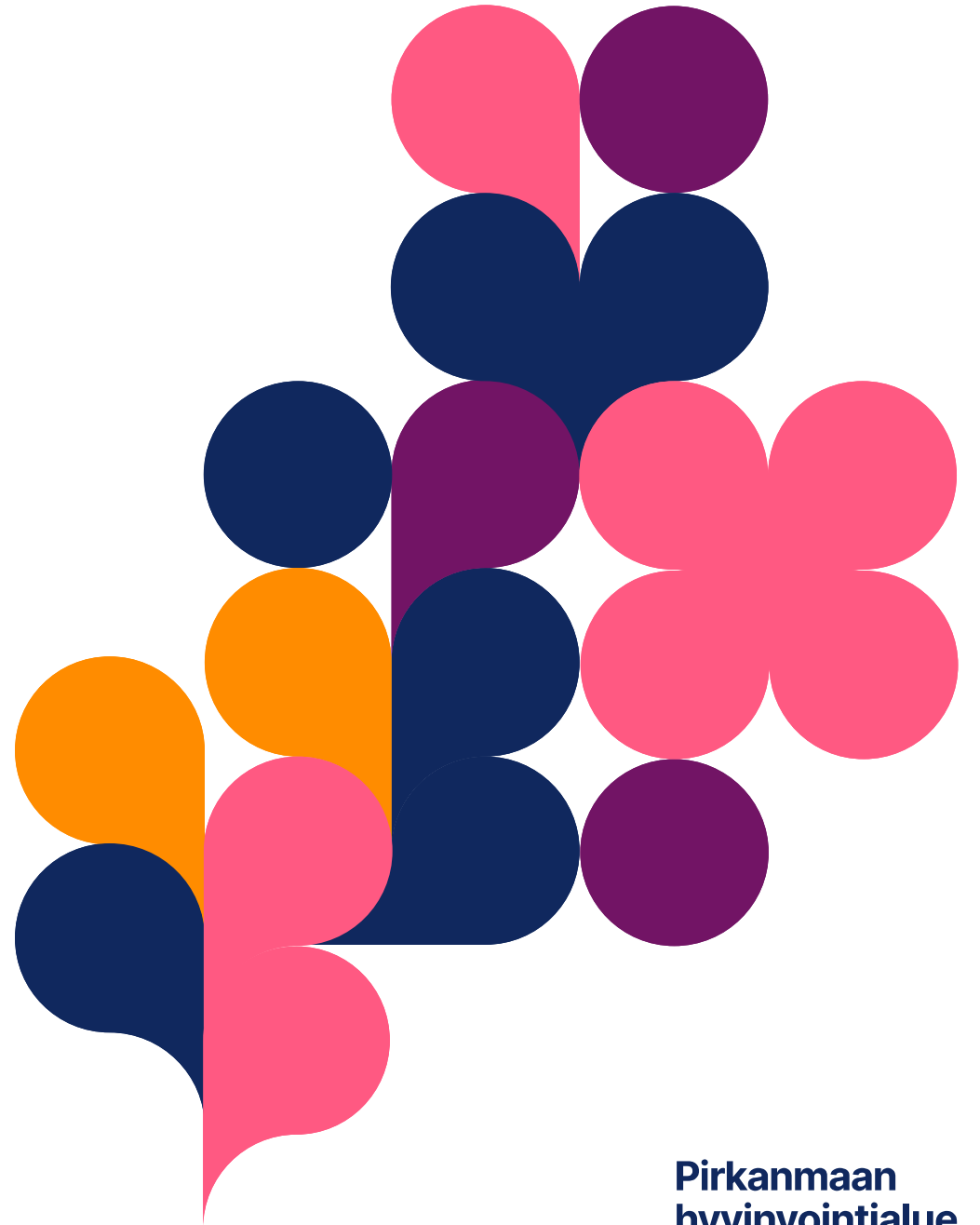
Asukasryhmien kommentit

	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Kihniöön liittyvät asukkaiden kommentit (asukasaloite, 813 hlö)	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Kihniön palveluiden säilyttäminen	<ul style="list-style-type: none">Hyvinvointialueen päättäjien toivotaan tiedostavan oikeasti Kihniön kunnan väestörakenne ja täällä olevien hyödynnettävien tilojen tilanne. Palvelut pyörivät tällä hetkellä suurelta osin sijaishenkilöiden varassa, vuodeosastopaikat ovat ylikuormittuneina Parkanon terveyskeskuksessa sekä Kelataksien taksiliikenne runsasta ja kallista siitä maksaville henkilöille. Vanhuksia siirretään muualle viimeisiksi hetkiksi.Kihniöläiset haluavat tulla hoidetuksi omalla paikkakunnallaan sairauksien kohdatessa ja haluavat viettää viimeiset elinvuotensa tutussa ympäristössä, tuttujen lääkäreiden ja hoitohenkilökunnan kanssa.Tänä päivänä myös lähikuntien asukkaita on meidän omalääkäripalvelujen käyttäjinä. Meidän omalääkärimme nauttivat Taysissa suurta luottamusta ja lähettäisivät potilaita tänne jatkohoitoon, jos se olisi mahdollista
		Suutarin Pihlajan toiminta	<ul style="list-style-type: none">Suutarin Pihlaja toimii tällä hetkellä Kihniössä paikkana, jossa on tehostetun palveluasumisen tarpeessa olevat ikäihmiset, vuodeosastolle kuuluvia vanhuksia sekä saattohoitopotilaita.Tehostetun palveluasumisen yksikön palveluihin kuuluu myös mm toimintakykyä ylläpitävä ja edistävä toiminta. Tällä hetkellä tuntuu ettei näitä ehditä asukkaille tarjoamaan, koska huonompikuntoisten asukkaiden hoito vie kaiken ajan.Lääkäripalvelut tässä yksikössä hoidetaan Helsingistä käsin etälääkäritoimintana vaikka vieressä on potilasvastaanotto ja siellä lääkärit.
		Tilojen hyödyntäminen	<ul style="list-style-type: none">Kihniön kuntalaiset haluavat, että olemassa olevat tilat hyödynnetään ja näin ollen turvattaisiin tulevaisuudessakin palvelut lähellä.Nyt tarvittaisiin kipeästi kihniöläisille sairaalasta kotiuttamistiloja, omaishoidon vapaita varten intervallijaksoihin tiloja ym. Tällä hetkellä kuntalaiset joutuvat olemaan Parkanon terveyskeskuksen tiloissa joissa vuodeosastopaikat ovat täynnä jatkuvasti; välillä potilaita joudutaan sijoittamaan jopa käytäville tai heidät kotiutetaan koteihin suurella riskillä. Kihniön terveyskeskuksen tiloihin saisi monta vuodeosastopaikkaa tilannetta helpottamaan. Kihniön terveyskeskuksessa olisi myös oivalliset kuntoutumismahdollisuudet; uima-allas ja vesi on parhaita elementtejä kuntoutukseen. Parkanon terveyskeskuksessa tällaista mahdollisuutta ei ole.Kuntalaisilla on suuri pelko lääkäri- sekä laboratoriopalveluiden siirtymisestä vähitellen pois läheltä. Sama pelko on myös hammashoidosta ym.
		Vaikutukset kuntaan	<ul style="list-style-type: none">Jos hoitohenkilökunnan vakituisia vakansseja perustetaan, herää nuorilla halu ja uskallus asua Kihniössä ja kasvattaa uusia veronmaksajia kuntaamme sekä sitä kautta turvata koulun säilyminen kunnassamme.

Yksittäiset asukaspalautteet sekä kooste palautteesta pirha.fi sivujen kautta

	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
<p>Sähköinen palautekanava 67 kpl (6.9.) ja muut yksittäisten henkilöiden kommentit</p>	<p>Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua</p>	<p>Liikkuminen etäämmälle siirtyviin palveluihin huolettaa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Julkinen liikenne ei toimi • Kaikilla ei ole mahdollisuutta matkustaa palveluihin, mikä lisää eriarvoisuutta. Oma auto ei ole ja taksin saanti on hankalaa. • Erityisesti ikäihmisillä palveluiden on oltava lähellä ja heille myös henkilökunnan tulee olla tuttua • Matkakustannukset, jo omavastuut (kela kuljetuksissa) joillekin liian suuri kustannuserä
		<p>Palvelujen laukkaussuunnittelu korostuvat palautteissa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Terveysasemien lakkautusta kritisoidaan mm Ikaalinen, Kihniö, Luopioinen, Ruovesi, Pälkäne, Juupajoki, Mouhijärvi, Kaukajärvi, Urjala • Vuodeosastokeskityksen osalta kritiikkiä saa Mänttä-Vilppulan, Kuhmoisten sekä Ikaalisten sulkeminen • Kiirevastaanottojen koetaan puuttuvan erityisesti Nokialta ja Mänttä-Vilppulasta • Useissa palautteissa nähtiin uhkana, että kaikki sote-palvelut (ml neuvolat) lähtevät ko. kunnasta • Sosiaalipalvelujen keskittäminen herättää huolta, ei ole varaa matkustaa palveluihin
		<p>Valmistelua kohtaan annetaan kritiikkiä</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Paikkakuntien elinvoimaisuus kärsii, kun palvelut katoavat • Maaseutukunnat eriarvoistuvat, kun joistakin kunnista viedään terveyspalvelut • Toimipisteiden sijoittelua suunniteltaessa tulisi vahvemmin ottaa ikäihmiset • Ensihoidon kustannukset nousevat nykyiseen malliin (yksityiset) verrattuna • Asukkaiden osallistumista olisi pitänyt olla valmistelussa enemmän esim. sähköinen kysely. Asukastilaisuuksia on ollut liian vähän. Kuntakohtaisia asukastilaisuuksia esim. Nokia, Ruovesi, Kihniö kaivataan. • Huolta työntekijöiden työn jatkuvuudesta. • Työntekijöitä ei ole kuultu, miksi ei ole toteutettu kyselyä henkilöstölle. Henkilöstön jaksaminen, työhyvinvointia ei huomioida. • Asukkaita tulisi osallistaa valmisteluun enemmän • Valmistelua ja lakkautuspäätöksiä on tehty liian nopealla aikataululla
		<p>Muita huomioita</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liikkuvassa palvelussa huomioitava sähköautojen latauspaikat • Asukastilaisuuksien toivotaan järjestettävän laajasti eri kunnissa • Digipalvelut eivät käy kaikille • Mitä ovat liikkuvat palvelut

Hyvinvointialueen toimielimet

Palveluiden verkoston käsittely

Vastaanottopalveluiden, tvöikäisten sosiaalipalvelut, vuodeosastaselvityksen ja päivystys selvityksen

Elokuu					Syyskuu				
Alkava vko, 31.7	7.8	14.8	21.8	28.8	4.9	11.9	18.9	25.9	
	1	2	3 5 7 4 6	8 9	10 12 11 13	14			
	1	2		3	4	5	6	7	
Käsittely	HVA-jory 8.8	Aluehallituksen iltakoulu 17.8	Aluehallituksen iltakoulu 21.8. Aluehallitus 21.8.	YT-ryhmä 22.8	Monipalveluvaliokunta 22.8	Vähän palveluita käyttävien valiokunta 23.8	Hyvinvointi ja kokonaisturvallisuus-valiokunta 24.8	Tulevaisuus ja strategiavalioikunta 31.8	
Käsittelyn tyyppi	Esittely + päätöksenteko	Esittely + kommentointi	Esittely + kommentointi Aluehallitus 21.8. Päätöskommenteille lähettämisestä	Esittely + kommentointi	Esittely + kommentointi	Esittely + kommentointi	Esittely + kommentointi	Esittely + kommentointi	
Valmistettava materiaali	Uudistamishdotukset	Henkilöstö Intra /Mediainfo 16.8.				Henkilöstöinfo 23.8.			
	8	9	10	11	12	13	14		
Käsittely	HVA-jory 29.8	Vanhusneuvosto 28.8. vammaisneuvosto 29.8. Nuorisovaltuusto 1.9.	Asukastilaisuudet 29.8 alkaen	Asiakkuus ja laatujaosto 4.9	Konserni- ja toimitilajaosto 5.9	Henkilöstöjaosto 6.9	Aluehallitus 11.9		
						Mediainfo 6.9.	Henkilöstöinfo 11.9.		
Käsittelyn tyyppi	Esittely + kommentointi	Esittely + kommentointi	Esittely + kommentointi	Esittely + päätöksenteko	Esittely + päätöksenteko	Esittely + päätöksenteko	Päätös hyväksynnästä jatkovalmistelun pohjaksi		
Valmistettava materiaali	Uudistamishdotukset	Uudistamishdotukset						Uudistamishdotukset	

Huomioitu valmistelussa (1/4)

Teema	Tarkemmat kommentit	Lausuja / kommentoija
Yhdenvertaisuus, asiakaslähtöisyys ja palveluiden saavutettavuus	<ul style="list-style-type: none">• Asiakkaiden kustannukset kasvavat liikkuvuuden lisääntyessä kasvavat. Palveluita käytetään vähemmän, kun ne viedään kauemmaksi ja vaikeammin saavutettavammaksi. Tämä viivästyttää hoidon aloitusta, voi lisätä esh:n käyttöä ja kasvattaa siten kustannuksia. YT-ryhmä (Super)• Työikäisten sosiaalipalveluita käyttävät tarvitsevat erityisen paljon lähipalveluita ja heidän kohdallaan liikkuminen voi olla vähäistä YT-ryhmä (Super)• Muutosten myötä kustannusvastuu siirtyy enemmän osalle Pirkanmaan alueen asukkaista, tämä kohdentaa taloudellista taakkaa ja syventää köyhyyttä. Erityisesti paljon sairastavien ja pienituloisten/köyhien kohdalla lähipalvelujen heikentäminen syventää eriarvoisuutta ja syrjäytymistä. Myös ikääntyneiden ja alaikäisten näkökulmasta palvelujen keskittäminen eriarvoistaa eri alueiden ihmisten palvelujen saavutettavuutta MPV.• Erityisryhmien ja heikossa sosioekonomisessa asemassa olevien näkökulmasta saatavuutta ja saavutettavuutta on syytä arvioida tarkemmin. Varsinkin fyysisten palveluiden saatavuus heikkenee, mikäli joustavaa palveluliikennettä ei rakenneta. MPV• Palveluita koskevien päätösten tulee perustua asiakaslähtöisyyteen. Erityisen tärkeää tämä on ikäihmisten kohdalla. VN• Nyt suunnitellut muutokset heikentävät entisestään vammaisten kyseisiä palveluita monilta osin, ellei niihin kiinnitetä erityistä huomiota ja kehitetä sekä lisätä mm. resursseja, esteettömyyttä, saatavuutta, ammattitaitoa ja huomioida yksilöllisiä erityistarpeita. VAMN• Saatavuus tarkoittaa myös akuuttivastaanotoilla ja avopalveluissa erityisryhmien ja -tarpeiden huomioimista paitsi fyysisesti, myös henkilöstön osaamisessa. VAMN• Tulee varmistaa, että kaikki pirkanmaalaiset saavat yhdenvertaisia palveluita joka puolella Pirkanmaata, koskien myös reuna-alueita; palveluiden tarkoituksenmukainen tuottaminen asukkaiden tarpeen mukaan. HKV• Muutokset ovat tarpeellisia palveluiden tehokkuuden parantamiseksi ja kulujen karsimiseksi. Maltillisuus ja pitkäjänteisyys suunnittelemisessa on tärkeää. Palveluiden keskittäminen on tarpeellista, mutta niiden saatavuus Pirkanmaan reunakunnissa, erityisesti syrjäseuduilla, on turvattava korvaavilla toiminnoilla. Palvelutaso ei saa heikentyä liikaa suhteessa asukaslukuun ja nykyiseen palvelutasoon. NV• Ymmärretään, että kuluja on karsittava ja alijäämää leikattava, mutta uskotaan, että terveysasemien ja sairaalapalveluiden lakkauttamiset ovat väärä ratkaisu. Pelätään, että terveys- ja sairaalapalvelut alkavat keskittyä liikaa suuriin asuinkeksyihin, samalla vähentäen hyvinvointialueen mahdollisuutta tarjota tasa-arvoisia palveluita sen kuntien asukkaille. Pienten kuntien terveysasemien lakkauttaminen saattaisi kuormittaa suurempia asutuskeskuksia ja niiden sairaalapalveluita entistä enemmän. NV• Muutoksen toteutuksen ensisijaiseksi tavoitteeksi on otettava palveluiden laadun ja saavutettavuuden paraneminen suhteessa nykytilaan. ALJ• Huomioidaan ihmisten luonnolliset asioimissuunnat. KTJ• Pirkanmaalaisten yhdenvertaisuus on huomioitava muutoksessa NJ	YT-ryhmä, MPV VN VAMN HKV NV ALJ NJ KTJ

Huomioitu valmistelussa (2/4)

Teema	Tarkemmat kommentit	Lausuja / kommentoija
Alueiden vetovoima	<ul style="list-style-type: none">Alueellisten terveysasemien palvelujen säilyttäminen on tärkeää, sillä terveysasemien palvelujen alasajo vaikuttaa eri alueiden vetovoimaan ja talousvaikutukset alueelle ovat negatiiviset. MPVSosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut ovat merkittäviä työllistäjiä erityisesti pienemmillä paikkakunnilla. MPV	YT-ryhmä, MPV
Toimipisteiden lukumäärän määrittäminen	<ul style="list-style-type: none">Joissakin kunnissa kannattaa olla toimipisteitä enemmän väestöön suhteutettuna, jos väestö on enemmän hajallaan. MPVOn yleisesti ongelmallista verrata suoraan väestön määrää toimipisteiden määrää, koska toimipisteiden saavutettavuuteen vaikuttaa mm. julkinen liikenne, henkilöstömäärä ja toimipisteen koko. MPVPalveluverkkoa kuvaavissa kartoissa tulisi kuntarajojen asemasta keskittyä PIRHA kokonaisuuteen ja esittää mm. väestön tiheyttä sekä erityispiirteitä, jotka vaikuttavat palvelujen järjestämiseen. VPV	MPV VPV
Erikoissairaanhoidon kehittäminen	<ul style="list-style-type: none">Erikoissairaanhoidon konsultaatiopalvelut tulee turvata perusterveydenhuoltoon, ikäihmisten, vammaisten ihmisten ja muiden erityisryhmien asumispalveluihin. MPVErikoissairaanhoidossa tulee välttää turhia toimenpiteitä ja tehostaa toimintaa. Priorisoinnista tulee keskustella laajasti väestön, henkilöstön ja potilasjärjestöjen kesken. MPV	MPV
Osaamiskeskuksen palvelut	<ul style="list-style-type: none">Osaamiskeskus on tärkeä ja kannatettava konsepti. Sen olennainen tarve on vastata osaamisen kerryttämisestä ja ja koordinoinnista. Näitä palveluita tulee kuitenkin tarjota myös jalkautuvina ja liikkuvina palveluina esimerkiksi lähiasemilla. MPV	MPV

Huomioitu valmistelussa (3/4)

Teema	Tarkemmat kommentit	Lausuja / kommentoija
Työntekijöiden asema ja rekrytointi	<ul style="list-style-type: none">• Työskentelypisteen muuttuminen kauemmaksi voi tehdä henkilökunnan kulkemisen sinne mahdottomaksi. Julkisilla kulkuneuvoilla ei aina ole mahdollista kulkea edes naapurikunnan tai kaupungin alueelle töihin (varsinkaan kolmivuorotyössä) YT-ryhmä (Super)• Huolta siitä, että pidentyvät työmatkat ja muut perhe-elämän järjestelyt (esim. päivähoidon pidentyvät hoitoajat) aiheuttavat työntekijöiden lähtöä muille paikkakunnille tai kokonaan pois sote-alalta YT-ryhmä (Super)• Työmatkojen piteneminen ei lisää työnantajan pitovoimaa, voi tuoda entisestään rekrytointihaasteita ja lisää työntekijöiden eriarvoisuutta. MPV• Tulee kiinnittää erityistä huomiota työnkuvien houkuttelevuuteen (esim. ensihoito) sekä henkilöstön turvallisuuteen että turvallisuuden tunteeseen HKV• Henkilöstön osaamista tulee hyödyntää laajemmin, esim. Hoitajavastanottotoiminnassa HKV• Henkilöstön koulutus- ja osaamistasosta on huolehdittava ja täydennuskoulutukseen on panostettava erityisesti muutostilanteessa. HJ• Henkilöstöohjelmassa korostuu asiakastytyväisyyden merkitys henkilöstön hyvinvoinnille. HJ	YT-ryhmä, MPV, HKV, HJ
Omaisten käynti toimipisteissä	<ul style="list-style-type: none">• Asiakkaiden omaisten käynti toimipisteissä vaikeutuu ja vähenee, mikä voi kasvattaa palvelutarvetta YT-ryhmä (Super)• Vuodeosastojen lakkauttaminen merkitsee potilaan ja läheisten välimatkojen pidentymistä. On tärkeää, että omaisten kulkeminen vuodeosastoille turvataan ja tarvittaessa erillisin palvelukydein. MPV, HKV	YT-ryhmä, MPV, HKV
Työn kuormittavuus fyysisissä toimipisteissä	<ul style="list-style-type: none">• ”Helppojen” asiakkaiden ohjaaminen digitaalisiin kanaviin johtaa siihen, että fyysisissä toimipisteissä asioivat asiakkaat/potilaat ovat keskimäärin aiempaa haastavampia, mikä taas lisää työn kuormittavuutta YT-ryhmä (Tehy)	YT-ryhmä

Huomioitu valmistelussa (4/4)

Teema	Tarkemmat kommentit	Lausuja / kommentoija
Palveluiden välinen integraatio ja vaikuttavuus	<ul style="list-style-type: none">• Palveluiden verkoston kehittämisen lähtökohdaksi tulee ottaa sote-uudistuksen perimmäinen tarkoitus eli sosiaali- ja terveystalouden integraatio ja palveluiden yhdenvertainen saatavuus ja saavutettavuus koko hyvinvointialueella. Palvelujen eriyttäminen ei tue tätä. MPV, VPV, VPV• Asiakaspolut palvelusta toiseen tai erikoisalalta toiselle pitää tehdä niin yksinkertaisiksi ja joustaviksi, että päällekkäisyyksiä ei tule (esim. diagnostiikka, eri erikoisalajat). VPV• Jatkovalmistelussa on mielestämme tärkeää tehdä yhteistyötä ikäihmisten palveluiden, avopalveluiden ja päivystyspalveluiden kanssa. Esimerkiksi sosiaalitoimen ja psykiatrian palveluiden yhteensovittaminen on pidettävä mukana asiakaspolku huomioiden. Jatkovalmistelussa korostamme yli palvelulinjojen suunnittelua ja vaikuttavuuden arviointia VPV• Suunnittelutyössä tulee kiinnittää huomiota myös sosiaalityöhön terveystalouden rinnalla. Sosiaalityö vaikuttaa monella tapaa terveystalouteen ohjautumiseen oikea-aikaisesti sekä sen onnistumiseen HJ• Päätöksenteossa on huomioitava, ettei kyse ole pelkästään palveluverkosta, vaan on kiinnitettävä huomiota myös palveluiden vaikuttavuuteen. HJ	MPV, VPV, HJ
Vahvat lähipalvelut ja lähisairaalat	<ul style="list-style-type: none">• Geriatrisen kuntoutuksen ja perusterveydenhuollon alle siirrettävät tämänhetkiset vuodeosastopaikat voivat laskea erikoissairaanhoidon palveluiden tarvetta. Vahvat lähipalvelut on mainittu suunnitelmassa, mutta onko tämä ristiriidassa tavoitetilaan nähden (16:sta kymmeneen lähisairaalaan vuoteen 2035 mennessä). VPV	VPV
Esteettömyys	<ul style="list-style-type: none">• Palvelujen saatavuus tarkoittaa vammaisille henkilöille usein palvelujen esteettömyyttä ja tietoa esteettömyydestä: automaattiovet, joista apuvälineitä käyttävä henkilö pääsee kulkemaan itsenäisesti, esteettömät wc-tilat, soveltuuko tutkimustilat ja vastaanottohuoneet vammaisille henkilöille. VAMN• Liikkuvissa palveluissa ei toteudu esteettömyys (esteelliset kulkuneuvot) VAMN	VAMN

Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua (1/6)

Teema	Tarkemmat kommentit	Lausuja / kommentoija
Tarvitaan tietoa muihin palveluihin kohdistuvista muutoksista	<ul style="list-style-type: none">Jotta palveluverkon muutosten vaikutuksia voisi aidosti käsitellä, tulisi samalla olla tiedossa millaisia muita palveluihin kohdistuvia muutoksia Pirha on vuoden 2023 aikana valmistellut mutta joita se ei vielä ole julkistanut. YT-ryhmä (Tehy)Muutosten vaikutusten käsittelemistä varten tulee tietää myös muihin palveluihin kohdistuvat muutokset ja ennen suunnitelman toimeenpanon aloittamista on tiedettävä muiden suunnitelmien kokonaisuudet. MPVPäätöksiä sairaansijareformista ei voi tehdä ennen kuin suunnitelma ikäihmisten ja erityisryhmien palveluasumisesta on käytettävissä. Tulee varmistaa, että ikäihmisille on riittävä määrä erilaisia hoitopaikkoja. MPVOmaisiaan hoitaville on taattava riittävät tukipalvelut ja intervallihoitoa tulee olla saatavilla jatkossakin, (vaikka vuodeosasto alueelta poistuisi). VNAsumispalveluiden ja kotiin vietävien palveluiden kehittämiseen on kiinnitettävä huomiota. Yhteisöllisen asumisen painopistettä on korostettava sekä ARA-rahoituksen käyttämismahdollisuudet on selvitettävä. KTJ	YT-ryhmä, MPV VN KTJ
Kiinteistöjen osalta tarvitaan tarkempia suunnitelmia	<ul style="list-style-type: none">Tarvitaan tietoa tilojen lisärakennustarpeesta jäljelle jäävissä yksiköissä ja mitä peruskunnat tulevat tekemään tyhjentyvillä kiinteistöillä YT-ryhmä (Super)Kuntien kanssa tulee neuvotella hyvinvointialueen käyttämien kiinteistöjen tulevaisuudesta ja mahdollisista korjausinvestoinneista. MPVVuodeosastojen suunnitelmassa mainitut tehostamistoimenpiteet vaativat merkittävää kehittämistyötä ja sitä kautta myös investointeja, jotka eivät ole mukana arvioissa. Tämä aiheuttaa suurta huolta Valiokunnassamme huomioiden Pirhan 95 milj. alijäämä vuodelle 2023. VPVVuodeosastoilta vapautuvat tilat tulee varata kuntoutustoimintaan esim. leikkausten jälkeen ja pitkäaikaispotilaiden tarkastuksiin. VNMahdollisista tyhjäksi jäävistä sote-kiinteistöistä ja niiden käytöstä tulee käydä keskustelua kuntien kanssa. TSV	YT-ryhmä, MPV VPV VN TSV
Selvityksiä tulee laajentaa ostopalveluiden ja työterveyshuollon osalta	<ul style="list-style-type: none">Ostopalveluita tulee myös tarkastella kriittisesti, kun etsitään säästöjä. Henkilöstön edustajille tulee toimittaa tiedot, miten kauan sovitut ostopalvelut ovat voimassa ja millä paikkakunnilla ne ovat YT-ryhmä (Super)Palveluverkkosuunnitelman tausta-aineistoa tulisi täydentää työterveyshuollon sekä yksityisen palvelutuotannon tilastotiedoilla, koska kasvukeskuksissa näitä palveluita käytetään paljon. Julkisen terveydenhuollon rooli korostuu syrjäseuduilla ja tämä huomio puuttuu suunnitelmasta. MPVYhteistyötä yksityissektorin kanssa tulee tehdä ja selvittää myös palvelusetelien käyttömahdollisuutta. VNKiirevastaanotolle tulee päästä vammasta johtuvista erityistarpeista riippumatta samalla aikataululla kuin muukin väestö yhdenvertaisesti vaivan sitä vaatiessa. Esimerkiksi vaikeavammaisen anestesiahammashoitoon akuuttisärkytilanteessa vaikka yksityisellä palvelusetelimallilla tai joustavilla anestesiapalveluilla. VAMN	YT-ryhmä, MPV VN VAMN

Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua (2/6)

Teema	Tarkemmat kommentit	Lausuja / kommentoija
Digitaalisten ja liikkuvien palveluiden toimivuudesta tarvitaan näyttöä ennen toimipisteiden sulkemista	<ul style="list-style-type: none">• Digi- ja liikkuvien palveluiden osalta tarvitaan tarkempaa suunnitelmaa sekä näyttöä niiden toimivuudesta ennen kuin toimipisteitä tai lähisairaalaverkkoa karsitaan. Esimerkiksi tavoite, jossa 60% nykyisistä vastaanottopalveluista olisi järjestetty digipalveluina nähdään kunnianhimoisena. MPV• Myös kotisairaaloiminnan toimivuudesta tarvitaan näyttöä ennen suurempia muutoksia lähisairaalaverkossa MPV, VN• Talouden tasapainottaminen ei tapahdu pelkästään karsimalla, lakkauttamalla ja huonontamalla palveluja, vaan uudelleen järjestämällä, tuomalla lisäpalveluja ja uudenlaisia palveluja vastaamaan kunkin alueen tarveaailmaa. Digi- ja liikkuvat palvelut pitää testata ja arvioida ennen kuin olemassa olevat palvelut lakkautetaan. Liikkuvista palveluista tulee toteuttaa viipymättä laaja pilotti. VPV, VN, TSV, HKV• Lähisairaaloiden tuottavuutta lisäävistä toimenpiteistä henkilöstöressurssin tarkempi kohdentaminen on tarpeellista ja sen kehittämisessä on otettava henkilöstö mukaan muotoilemaan digitaalisia ja liikkuvia palveluita. Kuvapuhelin (Mobi-puhelin) ja muiden digitaalisten välineiden käyttöön on varmistettava riittävä perehdytys henkilöstölle sekä myös asukkaiden monikanavainen digituki. VPV• Palliatiivisella keskuksella tulee olla myös liikkuvia palveluita. VN• Digitaalisten palvelujen lisääminen ja kehittäminen on hyvä asia. Digitaaliset palvelut eivät palvele suurta osaa ikääntyneistä. Palveluita tulee olla saatavilla monikanavaisesti muutenkin kuin digitaalisena. Digitaalisten palveluiden käyttökohteet on harkittava huolellisesti ja vastuuasiat potilasturvallisuuden ja tietosuojan osalta selvitettävä. VN• Digitaalisten palveluiden hyödyntämisessä pitää erityisesti huomioida vammaiset henkilöt ja mahdolliset rajoitteet palveluiden käytössä. Tarvittaessa vammaisilla henkilöillä tulee olla mahdollisuus henkilökohtaiseen palveluun. Palvelut eivät saa viivästyä digitaalisten palveluiden ongelmien tai saavutettavuuden takia. VAMN• Valiokunta ehdottaa omalääkärikokeiluita erityisesti hyvinvointialueen reuna-alueilla, asiakkaiden digikoulutuksia, liikkuvien palveluiden kokeilua kotikäynneillä ja walk in -palveluiden kokeiluja sekä liikkuvissa palveluissa että kivijalkapisteissä. TSV• Sosiaalityön liikkuvien palveluiden järjestämistä tulee selvittää asiantuntijoiden kanssa, jotta niistä saadaan mahdollisimman sujuvia ja asiakaslähtöisiä. TSV• Digiklinikan osalta suunnittelussa ja toteutuksessa tulee kiinnittää huomiota palvelun tietoturvaan ja henkilöstön tietoturvakoulutukseen sekä palvelujen saatavuuteen ja saavutettavuuteen HKV• Digitalisaatio silti ole ratkaisu kaikkiin ongelmiin. Lapset ja nuoret tarvitsevat myös aitoa ihmiskontaktia ja luottamuksellisen hoitaja-potilassuhteen. Toisaalta soveltun osin hyvinvointialueen tulisi myös hyödyntää digitaalisia palveluita kuten esimerkiksi sähköistä hoitotarpeen arviointia laaja-alaisemmin. NV• Henkilöstön uusissa työnkuissa tulee mahdollistaa myös erilaisten tehtävien yhdistelmät työntekijän niin toivoessa (digityö/liikkuva työ/kivijalkatyö). ALJ• Digipalveluita kehitettäessä on kiinnitettävä erityistä huomiota valitun alustan käytettävyyteen ja esteettömyyteen. ALJ	MPV VPV VN VAMN TSV HKV NV ALJ

Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua (3/6)

Teema	Tarkemmat kommentit	Lausuja / kommentoija
Julkisen liikenteen ja kuljetuspalveluiden toimivuus on varmistettava	<ul style="list-style-type: none">• Julkinen liikenne ja kuljetuspalvelut eivät tälläkään hetkellä kata riittävästi palveluntarvetta. Palveluverkkoa suunniteltaessa on varmistettava, huomioitava riittävät ja luotettavat kuljetuspalvelut, erityisryhmät huomioiden. Toimipisteiden keskittäminen tulee lisäämään kuljetustarvetta merkittävästi ja kasvattamaan kuljetuspalveluiden kustannuksia. Kuljetuspalvelut on saatava toimimaan nykyistä paremmin ennen suunniteltujen kehitystoimien toteutumista tai toimipisteiden lakkauttamista. VAMN• Mahdolliset fyysisten toimipisteiden sulkemiset vaikuttavat myös asiakkaiden matkakustannuksiin sekä KELA-taksikorvauksiin. Valiokunta on huolissaan siitä, ettei tämä johda kehitykseen, jossa palveluiden piiriin ei hankalien matkayhteyksien vuoksi hakeuduta, mikä lisää eriarvoisuutta asiakkaiden välillä. Valiokunta painottaa ylipäätään vaikutusten arvioinnin tärkeyttä mahdollisimman moninaisista näkökulmista. TSV• Jatkokäsittelyssä mm. toimipaikkojen sijoittelussa tulee kiinnittää huomiota, että ne ovat liikenteellisesti saavutettavia sekä asukkaiden että henkilöstön kannalta HKV• Vuodeosastojen liikenteellinen saavutettavuus on huomioitava potilaiden sekä omaisten osalta. ALJ	VAMN TSV HKV ALJ
Mielenterveyspalveluiden saatavuus on varmistettava	<ul style="list-style-type: none">• Mielenterveyspalveluiden saatavuus on varmistettava myös Pirkanmaan reuna-alueilla. Sote-keskusten ja -asemien lisäksi on otettava käyttöön palvelubussit tai tehostettava muita liikkuvia palveluita, jotta lapset ja nuoret saisivat palveluita oikea-aikaisesti. NV• Nuorisovaltuusto mielenterveysambulanssikokeilua jatkettavaksi laajasti Pirkanmaan hyvinvointialueella sote-keskusten yhteydessä rahoituksellisen näkökulman huomioiden. Kyseistä palvelua testattiin kokeilumielessä v. 2023 maaliskuun loppuun saakka ja tuloksia odotetaan, mutta nuorisovaltuusto korostaa, että kaikkia mahdollisia keinoja on hyödynnettävä, jotta Pirkanmaatakin ravisteleva mielenterveyskriisi voidaan ratkaista. NV	NV

Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua (4/6)

Teema	Tarkemmat kommentit	Lausuja / kommentoija
<p>Lähiasemat, sote- asemat ja tukipalvelut tulee määritellä tarkemmin ja suunnitelmia tarkentaa</p>	<ul style="list-style-type: none"> Lähiasemat tulee määritellä paremmin palveluiden verkoston suunnitelmassa ja tulevassa kokonaispäätyksessä (ei ole esimerkiksi määritelty, että ovatko liikkuvan palvelun tukikohdat lähiasemia). Lähiasemat sopivat erinomaisesti vastaanottopalveluiden tarjoamiseen ja lähiasemien rooli nähdään merkittävänä esimerkiksi pitkäaikaissairauksien hoidossa erityisesti syrjäseuduilla. MPV Suunnitelmaa lähiasemien osalta tulee tarkentaa (mm. mitä palveluita voidaan tarjota ja miten usein, miten henkilöstö työskentelee lähiasemilla) ja näissä tulee ottaa huomioon myöhemmin tulevat palveluverkkoselvitykset mm. ikäihmisten sekä lasten, nuorten ja perheiden palveluiden osalta. MPV Mitä liikkuva palvelu tarkemmin ottaen on? Onko pienillä paikkakunnilla tarkoitus olla niin kutsuttua kiertävää palvelua, jolloin jonain/joinain päivinä viikossa on läsnäolopalvelua säännöllisesti. Sosiaalisten kontaktien merkitys on tärkeä tunnistaa. VPV Pienten kuntien palvelut tulee järjestää. Lähipalvelut tulee olla saatavilla vähintään kerran viikossa kaikilla alueilla. Palveluihin pääsy tulee varmistaa kehittämällä kuljetuspalveluita. VN Aikuissosiaalityön palveluiden osalta pohdittavaksi tulevaisuuteen: voisiko ko. palveluita keskittää muille ikäluokille tarjottavien palveluiden kanssa. KTJ 	<p>MPV VPV VN KTJ</p>
<p>Vaikutusten arviointia on laajennettava</p>	<ul style="list-style-type: none"> Vaikutusten arviointi ei ole riittävän kattava MPV, HKV Vaikutusten arvioinnin tekeminen on haastavaa näin kiireisellä aikataululla. Huolena on, että liian nopealla aikataululla tehdä päätöksiä, joilla on kokonaistaloudellisesti negatiiviset vaikutukset. MPV Tulisi selvittää laajemmin esimerkiksi erilaisia kustannuksia (mm. potilaskuljetukset, kasvavat KELA-kustannukset) ja selvittää, mitä vaikutuksia on sillä, että kustannusvastuu siirtyy enemmän osalle Pirkanmaan alueen asukkaita. MPV Työikäisten sosiaalipalveluista tulee myös tehdä vaikutusarviointi yhdessä nykyisten vastaanottojen kanssa, sillä alueelliset palvelutarpeet ovat erilaisia. Sosiaalipalveluiden osalta vaikutusprosesseja tulee pohtia laadullisesti, koska palvelut ovat vaikeammin mitattavissa. MPV Jatkovalmistelussa toivotaan vaikutusten arviointia myös hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalouden eri palvelulinjoihin ja niiden välisiin suhteisiin (mm. painopisteen siirtäminen esh:sta pth:oon) MPV Esityksessä näkyy aikuissosiaalityön substanssin ja konkretian ymmärryksen vähäisyys. Suunnitelmaan tarvitaan lisää ymmärrystä työikäisten sosiaalipalvelujen laajasta skaalasta MPV Vaikutusten arviointia pitää tehdä myös elinvoiman ja muiden yhteisön hyvinvointia tukevien tekijöiden suhteen ja käydä läpi kuntien kanssa. VPV Vaikutusarviointeja sekä päätöksiä palveluverkon linjauksista on tehty oletettavasti osittain virheellisin tiedoin sekä materiaali on ollut virheellistä eikä kaikilta osin todenmukaista NV Lakkautusesityksiä tulee tarkastella uudelleen päivitettyjen tietojen tultua ilmi ja suhteessa todelliseen palvelutarpeeseen ja hyvinvointialuestrategiaan. NV Muutoksista on laadittava etukäteen kattava vaikutusten arviointi ja seurannan suunnitteluohjelma. ALJ Selvitysten pohja-aineiston tulee olla oikeaa ja ajantasaista. Kustannuslaskelmat ovat osittain puutteellisia, ne tulee tarkoin selvittää yhteistoimintaneuvotteluja varten NJ 	<p>MPV VPV HKV NV ALJ NJ</p>

Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua (5/6)

Teema	Tarkemmat kommentit	Lausuja / kommentoija
<p>Sairaansijareformia tulee tarkentaa palvelu- ja hoitopolkujen osalta</p>	<ul style="list-style-type: none"> Sairaansijareformin osalta valmistelun aikataulu on liian kiireellinen ja suunnitelmat siten osin puutteelliset. Tarvitaan kuvaa toimivista palveluketjuista. Kattava lähiasema- ja lähisairaala verkosto tukee erikoissairaanhoidon toimintaa ja takaa sujuvat hoitopolut. MPV, HKV Muutosvaiheessa tulee varmistaa hoitoketjujen sujuvuus. Välimatkat palveluihin ei saa olla yksittäisille asukkaille kohtuuttomia. VN Sairaansijareformin tulee huomioida, että vammaisen henkilön sairastaessa vammaispalveluilta tarvitaan nopeaa ja joustavaa päätöksentekoa hyvän hoidon onnistumiseksi. Erityisryhmät tulee huomioida hoitoketjuja suunniteltaessa. Lisäksi tulee huomioida, että erityisryhmille on tärkeää läheltä saatavat palvelut ja läheisten mahdollisuus osallistua hoitoon. VAMN Valiokunta näkee, että sairaansijareformin tavoitteisiin päästäkseen tulevassa valmistelussa tulisi kehittää jatkohoitoa paikkoja ja kotiutustiimiä, selvittää ikäihmisten palveluasumisen tilanne, huomioitava omaisten vahva tuki kotiuttamisessa ja saattohoidossa, kokeilla erilaisia tapoja korvata laitoshoidon esimerkiksi nepsy-toimintakeskus sekä huomioida yksityisen puolen palveluiden hyödyntäminen esimerkiksi intervallihoivassa ja yli yön hoivassa. TSV Laitospaikkojen mahdollisen vähentymisen seurauksena asiakkaiden siirtyminen esimerkiksi yhteisölliseen asumiseen tulee tehdä hoidon tarve huomioon ottaen ja hoidon laatua seuraten. Valiokunta painottaa, että hyvin toimivat läheltä saatavat avo-, vuodeosasto- ja kiirevastaanotto palvelut vähentävät selvästi sairaanhoidon tarvetta. TSV Valiokunta pyytää kiinnittämään erityistä huomiota siihen, että kotisairaanhoidon sekä vanhus- ja sosiaalityön yhteistoiminnan tulee olla saumatonta ja viestien tulee kulkea saumattomasti palvelujen välillä. Valiokunta katsoo kotisairaalan olevan tervetullut palvelu. HKV Sairaalapaikkojen uudelleenjärjestelyssä on huomioitava ihmisten tosiasiallinen hoidon tarve. Sairaalapaikkojen vähentymisen edellytyksenä on, että asumispalveluita lisätään ja kotisairaanhoidon käytetään siellä, missä se on mahdollista asiakkaan etu huomioiden. ALJ 	<p>MPV VN VAMN TSV HKV ALJ</p>
<p>Pitkäaikaissairaat tulee käsitellä selvityksissä erikseen</p>	<ul style="list-style-type: none"> Pitkäaikaissairauksien hoitaminen on arvioitu puutteellisesti palveluverkkoselvityksessä. Pitkäaikaissairaiden määrä on niin merkittävä (pelkästään diabetestä Pirkanmaalla sairastaa noin 45 000 henkilöä), että sairauksien hoito ja määräaikaistarkastusten toteuttaminen tulee huomioida osana vastaanotto palveluiden järjestämisen suunnitelmaa. MPV Sinänsä mikään nykyisessä suunnitelmassa ei estä määräaikaistarkastusten toteuttamista lähiasemilla, mutta suuri osa suunnitelman johtopäätöksistä ja suurista linjauksista on ilmaistu tavalla, joka ohjaa ajattelua väärään suuntaan (esim. toimipisteiden määrä voi itseasiassa kasvaa lähiasemien avulla) MPV 	<p>MPV</p>
<p>Kiirevastaanottojen oltava toimivia ja saavutettavia</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kiirevastaanotot tulisi toteuttaa ehdotettua laajemmin. Esimerkiksi Nokian ja Kangasalan kiirevastaanottojen aukioloaikojen tulisi olla ehdotettua laajemmat. MPV Asukasnäkökulmasta katsottuna nostamme erityisen tärkeänä monikanavaisen ja ajankohtaisen viestinnän kiirevastaanottojen toiminnoista ja aukioloajoista, jotta kiirevastaanotoilla hoidettavat potilaat eivät ohjaudu väärin Acutaan. VPV Helposti saavutettava ja toimiva kiirevastaanotto on välttämätön. VN Kiirevastaanotoilla tulee olla valmiudet vastata vammaisten erityistarpeisiin (esim. kehitys-, kuulo-, näkövamma ja kommunikaatorajotteet). Invakuljetuspalveluiden tulee olla saatavilla myös kiireelliseen tarpeeseen. VAMN 	<p>MPV VPV VN VAMN</p>

Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua (6/6)

Teema	Tarkemmat kommentit	Lausuja / kommentoija
Ensihoidon yhteensovittaminen eri resurssien kanssa	<ul style="list-style-type: none"> Ensihoidon kohdalla tulee pitää kiinteä keskusteluyhteys ja resurssien yhteensovittaminen muiden toimijoiden, kuten lastensuojelun, pelastus-, ja poliisitoimen kanssa. VPV Ambulanssipalveluiden monipuolistaminen kattamaan myös yhteistyön kotisairaanhoidon ja kotihoidon välillä entistä paremmin. Tällä pystytään lisäämään palveluiden tehokkuutta ja parantamaan palveluiden hyöty-kustannussuhdetta NV 	VPV NV
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> Asukkaiden ja kuntien sekä kolmannen sektorin kanssa tehtävä yhteistyö ja vastuunotto omasta hyvinvoinnista, ennaltaehkäisystä ja omahoidosta tulee tehdä näkyväksi. VPV On korostettava, että muutoksissa vahvistetaan ennalta ehkäiseviä palveluita perusterveydenhuollossa. HJ 	VPV HJ
Koulutusyhteistyö	<ul style="list-style-type: none"> Yhteistyössä koulutusta toteuttavien tahojen kanssa pitää saada koulutuksen sisältö ja määrät vastaamaan tarpeita. VPV 	VPV
Kuntoutuksen vahvistaminen	<ul style="list-style-type: none"> Vähän palveluita käyttävien asiakkaiden näkökulmasta kaikilla lähisairaaloiden osastoilla on oltava palveluiden verkoston suunnitelmassa mainittu toimintakykyä lisäävä ja ylläpitävä moniammatillinen kuntouttava työote. Erityisesti huomioitava varhaisessa vaiheessa tarjottujen sosiaalityön tai fysioterapian palvelut, joiden merkitystä ja toimintaa on tarkasteltava pilotoitaessa. VPV 	VPV
Hoidon jatkuvuuden turvaaminen	<ul style="list-style-type: none"> Kehitysvammaisten henkilöiden kohdalla tulee huomioida erityisesti mahdollisuus omahoitaja/lääkärimalliin tutun, turvallisen hoitoympäristön luomiseksi ja asiointin helpottumiseksi sekä palvelujen saamiseksi matalalla kynnyksellä. VAMN 	VAMN
Pohjois-/Itä-Pirkanmaan kiirevastaanotto- ja lähisairaalapalveluiden tarve	<ul style="list-style-type: none"> Pohjois-/Itä-Pirkanmaan kiirevastaanotto- ja lähisairaalapalveluiden tarve tulee arvioida etäisyyksien, liikenneyhteyksien ja ajankäytön osalta. Suuntaa saattaa sittenkin olla kohti Tamperetta esitettyjen suuntien sijaan. MPV 	MPV
Laajaan tietopohjaan perustuva päätöksenteko	<ul style="list-style-type: none"> Päätöksenteon tueksi kaikissa materiaaleissa tulee olla oikeat ja ajantasaiset tiedot. Lisäksi, kun vastaanottokäyntien määrää tarkastellaan, tulisi ottaa huomioon myös tyydyttämättä jääneet käynnit. Valiokunta näkee tärkeänä, että volyymitarkastelua tehtäisiin sekä aluesairaaloiden että TAYS:n kampuksen osalta. TSV Valiokunta painottaa, että palveluita tarkasteltaisiin nimenomaan koko hyvinvointialueen näkökulmasta kuntarajat unohtaen, jotta löydetään paras mahdollinen visio tulevaisuuden palveluiden verkostosta. TSV Palveluverkon suunnittelussa tulee huomioida myös muu mittarointi (erit. sairastavuusindeksi, käyntimäärät). KTJ Vuodeosastoja koskevien päätösten tulee perustua oikeaan ja ajantasaiseen tietoon. KTJ Selvitys perustuu laajaan dataan ja perusteelliseen analyysiin. Virheelliset ja puutteelliset taustamateriaalit tulee korjata ennen päätöksentekoa. HJ 	TSV KTJ HJ

Huomioidaan valmisteluprosessissa (1/3)

Teema	Tarkemmat kommentit	Lausuja / kommentoija
Henkilöstön osallistaminen	<ul style="list-style-type: none">Näin merkittävä esitys tuotannollisesta muutoksesta olisi vaatinut henkilöstöedustajien ja erityisesti ensimmäisessä aallossa lakkautettavaksi suunniteltujen yksiköiden henkilöstön informoimista ennen aluehallituksen esityslistan julkistamista. YT-ryhmä (Super)Esitys on valmisteltu pitkälle ilman, että sen sisällöstä on puhuttu sille henkilöstölle, jota muutokset erityisesti koskettavat. Tähänastista valmistelua ei ole tehty Pirhan strategian tai henkilöstöohjelman mukaisia henkilöstön osallistamisen periaatteita noudattaen YT-ryhmä (Tehy)Osassa valmistelua tehneistä työryhmistä on ollut henkilöstöedustaja mukana, mutta heidän toimintaa on rajoitettu YT-ryhmä (Tehy)Työryhmissä ei ole ollut lähihoitajien edustajia YT-ryhmä (Super)Ajatuksia ja mielipiteitä tulee kysyä niiltä työntekijöiltä, joihin muutokset kohdistuisivat ja tälle osallistamiselle on varattava myös riittävästi aikaa. Osana palveluverkon valmistelua tulisi selvittää ja tehdä vaikutusten arvio myös siitä, ovatko ne työntekijät joihin muutoksia kohdistuu halukkaita muutosten toteutuessa jatkamaan Pirhan palveluksessa YT-ryhmä (Tehy)Joukkoliikenteen lisääminen ensi kevääseen mennessä on varmasti mahdotonta eli muista keinoista on tärkeää henkilöstön ja henkilöstöedustajien kanssa miettiä ja neuvotella. Pohdinnan alle on tarpeen saada esim. työmatkatuki, työaikajoustot, työnantajan omistamat työmatkoihin käytettävät autot ym. YT-ryhmä (Super)Henkilöstön riittävyyden, saatavuuden ja työhyvinvoinnin varmistamiseksi tulee selvittää mm., miten henkilöstö olisi valmis jalkautumaan lähiasemille, kuinka usein, mitä muita vaihtoehtoja on, mikä siirtymä on työaika tai millaisia kompensatioita henkilöstö suosii. MPVHenkilökunta kokee, että kehittämissuunnitelmia ei kunnella ja oteta vakavasti. MPV Henkilökuntaa tulisi kuulla ja osallistaa palvelujen suunnitteluun. VAMNViestinnän tulee olla suunnitelmallista, totuudenmukaista ja oikea-aikaista sekä asukkaille että henkilöstölle. Nyt uudistuksen läpivientiä vaikeuttaa pelko, huoli ja luottamuspuula. VPVJatkossa toivotaan, että henkilöstöä osallistetaan valmisteluun enemmän. Valiokunta pitää hyvin tärkeänä henkilöstön hyvinvoinnin, valmistamisen ja mukaan ottamisen muutosprosesseihin sekä avoimen viestinnän roolin kokonaisuudessa. TSVPalveluiden henkilöstöä tulee osallistaa suunnittelussa henkilöstön motivoimiseksi mutta myös tietojen ja osaamisen hyödyntämiseksi. HKVMuutokset tulee toteuttaa yhdessä henkilöstön kanssa. Henkilöstöä on tärkeä kuulla muutosten vaikutuksista ja heidän asiantuntemustaan hyödyntää muutoksessa. Henkilöstön työhyvinvoinnista ja jaksamisesta on huolehdittava muutoksessa. HJ	YT-ryhmä, MPV VPV HKV HJ

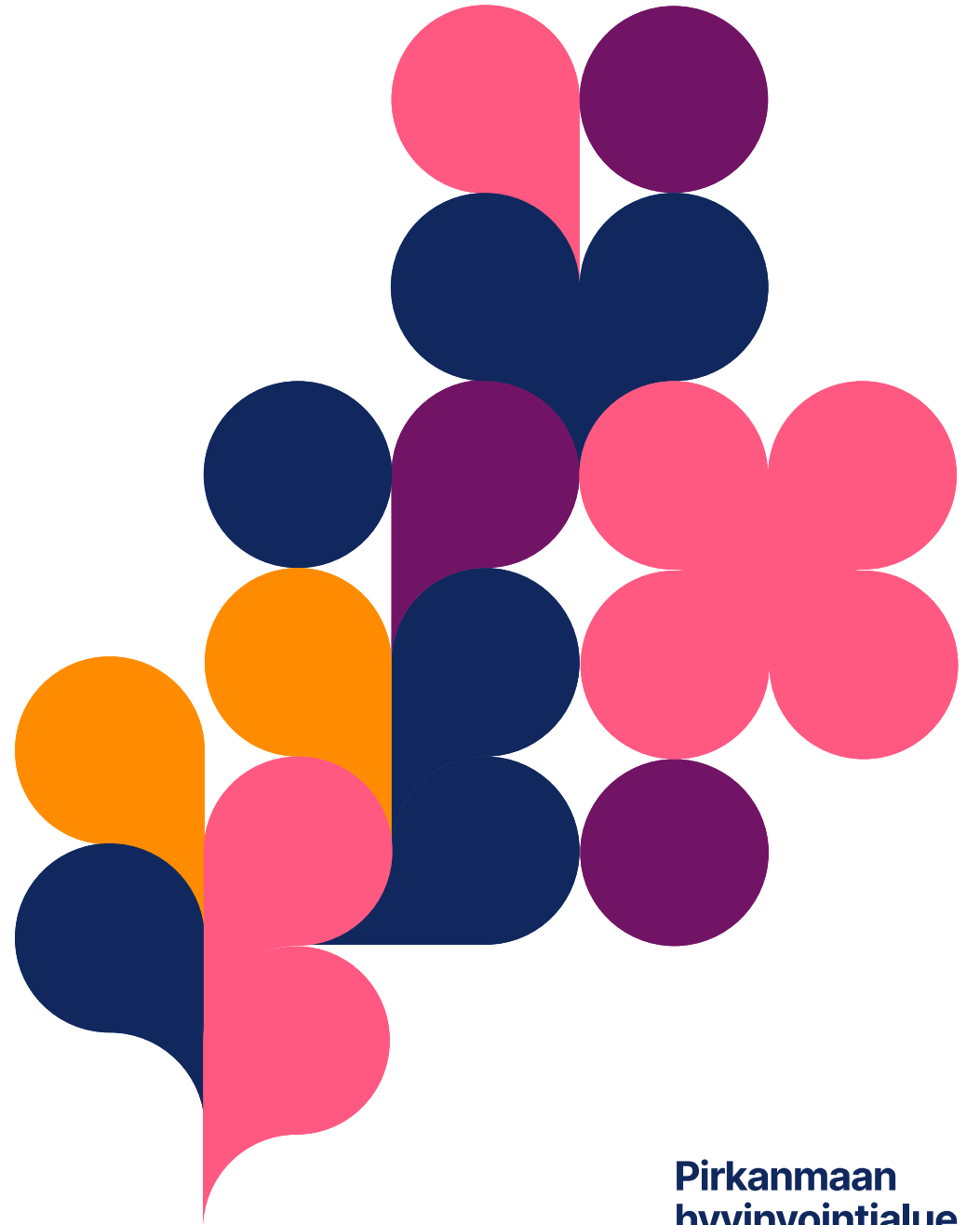
Huomioidaan valmisteluprosessissa (2/3)

Teema	Tarkemmat kommentit	Lausuja / kommentoija
Aikataulu	<ul style="list-style-type: none">Tällä aikataululla meidän on mahdottomuus lausua leikkauslistaa riittävällä laajuudella. Näin ollen varaamme mahdollisuuden lausua asiasta tarpeen mukaan vielä myöhemmin YT-ryhmä (Super)Aikataulut lausuntojen antamiselle, asioiden esittelylle ja asiaan perehtymiselle ovat olleet liian kiireisiä. VAMN, NVUudistukset on tehtävä nopeasti ja viipymättä; jo nyt tiedossa olevat tulisi mahdollisuuksien mukaan toteuttaa nopeutetusti. KTJ	YT-ryhmä VAMN NV KTJ
Hyvinvointialueiden välinen yhteistyö	<ul style="list-style-type: none">Hyvinvointialueiden välistä yhteistyötä tulisi kehittää erityisesti Itä-Pirkanmaalla. VPV	VPV
Asukasviestintä ja asukastilaisuudet	<ul style="list-style-type: none">Ei-taloudellisten vaikutusten arvioinnissa on todettu oikea-aikaisen ja laadukkaan hoidon toteutumisen parantavan turvallisuuden tunnetta. Tähän toivomme kiinnitettävän erityistä huomiota viestinnässä asukkaille, sillä Aamulehden uutisista muutosten lukeminen ei välttämättä pelkästään ole hyvää ja turvaa tuovaa viestintää. Asukastilaisuuksia tulee mielestämme järjestää jatkossa ympäri hyvinvointialuetta, eri paikkakunnilla asuvat huomioiden ja kiinnittää huomiota varhaiseen ennakkoviestintään. VPVHyvinvointialueen tulee käydä avointa dialogia kuntien ja asukkaiden kanssa, esim. asukastilaisuuksilla nykyistä suunnitelmaa kattavammin. Avoin, nopea ja oikea-aikainen viestintä on omiaan hälventämään uudistukseen liittyviä epäluuloja ja virheellisiä tulkintoja. Oikea-aikaisella viestinnällä ja avoimilla keskusteluilla kunnissa muutosprosessi olisi helpompi ymmärtää ja hyväksyä. HKVPalveluverkkoa koskevan viestinnän tulee olla positiivista, rakentavaa ja johdonmukaista. Erityisesti mahdollisuuksien viestiminen koetaan tärkeäksi, kuten digiklinikasta viestiminen. KTJViestinnässä on oltava kirkkaammin mukana valtuuston hyväksymien verkoston kehittämisen periaatteiden mukaisesti asiakaslähtöisyys, esimerkiksi digiklinikan ja ajanvarausjärjestelmän kehittämisessä. HJ	VPV HKV
Henkilöstön riittävyys ja pitovoima	<ul style="list-style-type: none">Riittävästä henkilöstömäärästä on huolehdittava. Pito- ja vetovoima henkilöstön suhteen on säilytettävä ja se toteutuu hyvällä muutosjohtamisella. VN	VN
Käsitelmäärittelyt	<ul style="list-style-type: none">Valmisteluasiakirjoista tulee löytyä keskeiset käsitelmäärittelyt (esim. liikkuvat palvelut, vastaanottopalvelut ja lähipalvelut). ALJ	ALJ

Huomioidaan valmisteluprosessissa (3/3)

Teema	Tarkemmat kommentit	Lausuja / kommentoija
Vaikuttamistoimielimien osallistaminen	<ul style="list-style-type: none"> Vaikuttamistoimielimille tulee antaa mahdollisuus vaikuttaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vaikuttamistoimielin arvioi olevan merkitystä lasten ja nuorten, ikääntyneen väestön tai vammaisten henkilöiden ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta. Vaikuttamistoimielimet tulee ottaa mukaan osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen hyvinvointialueella (Laki hyvinvointialueesta 611/2011, 32 §). VAMN, NV Palveluiden verkostoa on laadittu viranhaltijapainotteisesti ja nuorisovaltuusto toteaa, ettei kyseinen lainkohta ja sen vaatimus ole toteutunut palveluiden verkoston kuulemisen osalta NV Vammaisneuvostoa ei ole kuultu eikä osallistettu varhaisessa vaiheessa, jotta sen näkemykset ja huomiot olisi voitu aidosti ottaa huomioon. Asiakkaat, joiden sote-palvelujen saatavuudelle ja saavutettavuudelle tämä vaihe on hyvin oleellinen suunnittelussa, ovat sivuutettu. Suunnittelu on ollut syrjivää. VAMN Vaikuttamistoimielimille sekä valiokunnille on annettava aito mahdollisuus vaikuttaa palveluiden verkoston konkreettisiin ehdotuksiin eikä niiden tehtävänä ole toimia kumileimasimina aluehallituksen sekä virkavalmistelun käyttäessä todellista päätösvaltaa NV 	VAMN NV
Asukkaiden ja asiakkaiden osallistaminen	<ul style="list-style-type: none"> Laki vaatii palveluiden kehittämistä yhdessä alueen asukkaiden kanssa. Pelkkä kuulemistilaisuus ei ole vielä yhteistä kehittämistä vaan tarvitaan konkreettisempi suunnitelma palvelujen käyttäjien osallistumisesta ja vaikuttamisen mahdollisuuksista. MPV Sähköinen kysely jätti ulkopuolelle mm. ikäihmiset sekä erilaiset asumisryhmät, jotka eivät käytä digitaalisia kanavia (esim. osa päihde- ja mielenterveyspalveluiden asiakkaista). MPV Hyvinvoivat ja tyytyväiset asiakkaat motivoivat henkilöstöä ja vaikuttavat henkilöstön pysyvyyteen ja työnantajakuvaan. Asiakkaiden ja asukkaiden kuuleminen on oleellisen tärkeää. VPV Niille paikkakunnille, joihin ehdotetaan muutoksia palveluihin, tulisi järjestää asukastilaisuudet ennen päätöksen tekoa. VN Muutosprosessista tulee viestiä sekä valmistelun että toteutuksen aikana keskeisten viiteryhmiin ja asukkaiden kanssa. ALJ 	MPV VPV VN VAMN ALJ
Kuntien osallistaminen	<ul style="list-style-type: none"> Kuntia ei ole kuultu riittävästi, mikä on ehdoton edellytys onnistuneelle ja toimivalle palveluverkolle. MPV , HKV Mikäli henkilöstö joutuu liikkumaan enemmän, myös julkisen liikenteen, teiden kunnossapidon, lastenhoidon ja muiden arjen palasten on toimittava moitteettomasti yhteen työn kanssa. Tämä vaatii todella tiivistä yhteistyötä kuntien kanssa. MPV Kuntien kanssa olisi pitänyt keskustella tarkemmin sairaansijareformin vaikutuksista kuntien elinvoimaan, aluetalouteen ja kuntien halukkuudesta lähisairaala- ja kiinteistöjen remontointiin. MPV Olisi hyvän hallintotavan mukaista antaa kuntien vaikuttamistoimielimille riittävästi aikaa ja mahdollisuus myös käsitellä palveluverkkomuutosta sekä tuoda kuntien vammaisten palvelutarpeiden tilanne hyvinvointialueen vammaisneuvoston tietoisuuteen kootusti. VAMN Valiokunta haluaa nostaa esille tiiviin ja saumattoman yhteistyön kuntien, järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa ja haluaa taata, että siihen varataan riittävästi resursseja. Palveluverkon muutokset vaikuttavat kuntien elinvoimaan ja asukkaiden turvallisuuden kokemukseen. TSV 	MPV VAMN TSV HKV

Kunnat

Kuntakohtaiset kommentit (1/7)

Kunta	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Oriveden kaupungin-hallitus	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Vuodeosastojen sulkeminen	<ul style="list-style-type: none"> Suurin osa lakkautuslistan kohteista on juuri niillä alueilla, joilla väestö on iäkästä ja monisairasta. Palveluverkkoselvityksessä koko itäisen Pirkanmaan alueella ei ole jatkossa tarjolla lainkaan vuodeosastopalvelua. Suunniteltu vuodeosastojen palveluverkko ei ole tasapuolinen Pirkanmaan asukkaille. Vuodeosastojen sulkemisen vuoksi tarvitaan korvaavaa lisätilaa jäljelle jääviin toimipisteisiin. Tämä edellyttää lisärakentamista tai muussa käytössä olevien tilojen muuntamista osastokäyttöön soveltuviksi.
		Vaikutusten arviointi	<ul style="list-style-type: none"> Pirhan tekemä päätöksen vaikutusten arviointi on täysin riittämätön. Vaikutusten arviointi tulee tehdä kunta-/aluekohtaisesti. On aivan eri asia lopettaa yksi kunnan sivupisteistä kuin jonkin kunnan ainoa palvelupiste. Vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida mm. vaikutuksien kasaantuminen esimerkiksi sosioekonomisen aseman mukaan, joukkoliikenteen toimivuus ja luontaiset asiointisuunnat, taloudelliset vaikutukset muulle yhteiskunnalle (mm. Kela-korvaukset). Myös Pirhan selvityksen mukaan tarkennettavia asioita ovat toimitilat, muiden palvelulinjojen ristiin tarkastelu, kokonaiskustannuksien tarkastelu sekä henkilöstön ja asukkaiden näkemykset. Nämä asiat tulee todellakin selvittää myös kunta-/aluekohtaisesti ennen sitovaa päätöksentekoa siitä, mihin kuntiin fyysiset toimipisteet sijoittuvat.
		Suunnitelmien tarkentaminen	<ul style="list-style-type: none"> Tarvitaan tarkempia suunnitelmia sote-toimipisteiden palveluista (mitä palveluita on missäkin toimipisteessä) sekä tukipalveluiden järjestämisestä On huolta, että sote-aseman edelleen kehittäminen tarkoittaakin palvelujen supistamista, jolloin yhä useammat pirkanmaalaiset asiakkaat joutuisivat asioimaan muilla paikkakunnilla kiirevastaanotolla, laboratorioissa ja kuvantamispalveluissa. Kyseisten tukipalvelujen lakkauttaminen aiheuttaa väistämättä vaikeuksia myös paikallisten yksityisten palveluntuottajien palveluille, koska nämä tukipalvelut eivät ole enää heillekään nopeasti ja helposti saatavilla Palveluverkossa ei voida tässä vaiheessa päättää, että kivijalkapalvelun vaihtoehtona on jalkautuva tai digitaalinen palvelu, jos niitä ei tosiasiallisesti ole vielä olemassa, eikä niiden todenmukaista sisältöä ole määritelty. Päätöksentekoa varten täytyy päättäjillä olla käytettävissään tarkemmat tiedot siitä, mitä jalkautuvilla palveluilla käytännössä tarkoitetaan ja mikä on niiden sitova palvelulupaus esim. tarpeenmukaisen saatavuuden suhteen. Digi- ja etäpalvelut eivät kuitenkaan voi olla ainoa palvelukanava, vaan kaikille pirkanmaalaisille tulee tarjota tosiasiallinen mahdollisuus myös kasvokkain tapahtuvaan asiointiin, jos asiakas ei halua tai pysty käyttämään digitaalisia palveluita.
		Kunnan tilanne	<ul style="list-style-type: none"> Oriveden vuodeosastoa ei ole järkevää sulkea Oriveden vuodeosasto on 46 paikkainen, joista käytössä on tällä hetkellä 23 paikkaa, mutta koko kapasiteetti olisi otettavissa vuodeosastokäyttöön. Vuodeosaston tilojen kunto on hyvä (kuntoluokka 4). Orivesi sijaitsee maantieteellisesti helposti saavutettavissa ja joukkoliikenne toimii hyvin. On erittäin epätaloudellista, että toimivat tilat liikenteellisessä solmukohdassa jätetään tyhjäksi ja samaan aikaan Pirha investoi uusiin toimitiloihin
	Huomioidaan valmistelu-prosessissa	Osallistaminen	<ul style="list-style-type: none"> Selvitys- ja kuulemisprosessissa kunnat on sivuutettu kokonaan. Suunnitellut toimenpiteet vaikuttavat todella merkittävästi paitsi palvelujen saavutettavuuteen, myös kuntien elinvoimaisuuteen. Palvelujen karsimisen myötä työpaikat kunnissa vähenevät ja elinvoima sekä vetovoima väistämättä heikkenevät.

Kuntakohtaiset kommentit (2/7)

Kunta	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Ruoveden kunta	Huomioitu valmistelussa	Yleistä valmistelusta	<ul style="list-style-type: none"> Selvitykset on tuotu julkisuuteen kovalla kiireellä, eikä tässäkään vaiheessa kunnilta ole pyydetty erillistä lausuntoa. Kuulemistilaisuudet järjestetään vain harvoilla paikoilla, joihin ei huonosti joukkoliikennettä omaavalla maaseudulla ole mahdollista välttämättä osallistua. Valmistelussa on unohdettu strategian painopistealueet Selvitys ei tue tavoitetta, jossa hyvinvointialue panostaa ennaltaehkäisyyn ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen tiiviissä yhteistyössä kuntien ja järjestöjen kanssa. Palveluiden saavutettavuus heikkenee viemällä lähipalvelut kauemmaksi. Tämä aiheuttaa sen, että palveluihin hakeudutaan myöhemmin, jolloin kustannukset kasvavat mm. esh:n ja sosiaalipalveluiden osalta.
		Poikkeus-tilanteet	<ul style="list-style-type: none"> Selvityksessä ei oteta huomioon varautumista poikkeustilanteisiin. Pirkanmaalle on tulossa isoja alueita, joissa ei ole normaaliajan terveydenhuoltoa, mikä on edellytys myös poikkeustilanteisiin. Ruovedellä sijaitsee puolustusvoimien varikko, mikä tukee sitä, että tarvitaan perusterveydenhuollot kiinteät lähipalvelut, jotta toiminta saadaan poikkeusoloissa nopeasti käyntiin.
	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Pienten yksiköiden edut	<ul style="list-style-type: none"> Vuodeosastoselvityksessä ei huomioida resistenttejä sairaalainfektioita, jotka tuovat haasteita isommissa yksiköissä. Pienet yksiköt ovat myös inhimillisempiä, jolloin hoitotulokset ovat tehokkaampia.
		Kunnan tilanne	<ul style="list-style-type: none"> Ruovedellä tarve vastaanottopalveluille sekä vuodeosastolle on ilmeinen, kun huomioidaan ikäihmisten määrä. Ruoveden sairastavuusindeksi on Pirkanmaan korkein, väestöllisesti olemme Pirkanmaan vanhimpia ja vastaanottokäyntejä on toiseksi eniten suhteessa asukasmäärään. Selvityksessä ei myöskään ole huomioitu 4100 vakiasukkaan lisäksi olevaa noin 3500 vapaa-ajanasukasta. Saavutettavuuden kannalta selvitys ei huomioi riittävällä tavalla Ylä-Pirkanmaan heikkoa julkista liikennettä. Asiakas kulkee joko omalla autolla tai taksilla palveluiden pariin. Jo muutenkin heikossa asemassa olevat ja sivussa asuvat ihmiset joutuvat maksamaan hyvinvointialueen säästön. Tämä ei ole hyvinvointialueen vastuullisuusajatuksen mukaista. Ylä-Pirkanmaalla Ruoveden sijainti on maantieteellisesti alueen keskellä, jolloin välimatkat lähtökohtaisesti pysyvät kohtuullisina. Ylä-Pirkanmaan vuodeosastojen keskittämistä tulee tarkastella uudestaan. Selvityksissä epäselvyyttä tilojen kuntoluokituksissa. Ruovesi on panostanut viime vuosina runsaasti kyseisiin tiloihin ja saneerannut tilat yhteistoimintapisteeksi, joita maakunnassa ei ole Ruoveden lisäksi kuin neljä. Ruovedellä on nyt tarjolla laajasti toimivat perusterveydenhuollon palvelut. ja esitys tulisi poistamaan suuren osan palveluista. Ruovedellä tulee sijaita vähintään lähiasema.

Kuntakohtaiset kommentit (3/7)

Kunta		Teema	Tarkemmat kommentit
Nokian kaupungin-hallitus	<i>Huomioitu valmistelussa</i>	Yleistä valmistelusta	<ul style="list-style-type: none"> Ratkaisujen on perustuttava tietoon ja investointien talousmallinnukseen. Niukat varat on kohdennettava sinne missä palvelutarve aidosti kasvaa.
	<i>Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua</i>	Kiinteistöt	<ul style="list-style-type: none"> Mikäli palveluverkon suunnittelu perustuu kiinteistöjen omistajuuteen, on huolellisesti arvioitava korjausvelka, saneeraustarpeet, tilojen kokonaiskustannukset, käyttöasteet ja kiinteistöstrategia. Nokian uusi sote-asema on suunniteltu laajasti integroitua sosiaali- ja terveystalv palveluja varten STM:n ohjauksessa. Uudisrakennus on hankkeen 1. vaihe, 2. vaiheessa on ollut tarkoitus saneerata vanhoihin tiloihin sosiaalipalvelujen tilat. Nokia kaupunki on sitoutunut toteuttamaan alkuperäisen integroidun suunnitelman mukaiset sosiaalityön tarpeisiin tarvittavat tilaratkaisut uuden sosiaali- ja terveysaseman välittämään läheisyyteen.
		Sote-toimipisteiden hierarkia	<ul style="list-style-type: none"> Sote-kampusten idea perustuu vanhaan aluesairaalakoon eikä huomioi maakunnan kehitystä tai Nokian asemaa. Sote-kampusten sijainnit eivät perustu väestönkehitykseen vastoin sote-asemien sijoittelua. Nokian asiointisuunta on Tampere. Erityispalveluihin ei tulla liikkumaan Sastamalaan vaan valinnanvapauden kautta Tampereen yksiköihin. Kestävätkö Tampereen yksikköjen resurssit lisäyksen. Nokian kaupunki edellyttää, että Nokialla on vähintään laajan palvelun sote-asema
		Aikuis-sosiaalityö	<ul style="list-style-type: none"> Nokialla on väestörakenteesta johtuen suuri aikuissosiaalityön tarve. Asiakasryhmällä on heikot mahdollisuudet hakeutua palveluihin kauas. Sosiaalipalveluiden osalta kehityssuunnan tulee olla tasapuolinen ja palvelutarpeen aidosti huomioon ottava. Nokian kaupunginhallitus edellyttää, että aikuissosiaalityön on jatkettava Nokialla
		Kiirevastaanotot	<ul style="list-style-type: none"> Nokian uusi sote-asema toteutettiin maakuntavalmistelun vuoksi epäselvässä tilanteessa välttämättömyyden vuoksi. Valmistelun kanssa tehtiin hyvää yhteistyötä. Rakennuksen suunnittelussa kiirevastaanoton tilat ja palvelut huomioitiin erityisen huolella. Nokian kaupunginhallitus edellyttää, että kiirevastannotto on säilytettävä Nokialla
		Kunnan tilanne	<ul style="list-style-type: none"> Nokian väestö kasvaa voimakkaasti. Palveluverkkosuunnitelman väestösuunnite on virheellinen ja siten se tulee korjata. Kasvuksi on arvioitu noin 1% vuodessa, jolloin vuonna 2035 ennuste on noin 40100. Nokian kaupunginhallitus ei pidä esitettyä palveluverkkoratkaisua toimivana ja katsoo, että palveluverkkoa koskevaa suunnitelmaa on korjattava. Kaupunginhallitus vaatii, että sosiaali- ja terveystalv palveluiden saatavuus arvioidaan uudelleen lausunnossa esitettyjen näkemysten mukaisiksi ja palveluverkkoa koskevaa suunnitelmaa muutetaan vastaavasti ennen kuin se viedään päätöksentekoon.

Kuntakohtaiset kommentit (4/7)

Kunta	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Juupajoen kunnanhallitus	Huomioitu valmistelussa	Yleistä valmistelusta	<ul style="list-style-type: none"> Konkreettista palveluverkon supistamisesta aiheutuvien vaikutusten arviointia ei ole tehty riittävässä laajuudessa. Minkä tahansa muutoshankkeen yksi kulmakivi eli kustannusvaikutusten arviointi puuttuu, vaikka palveluverkkouudistusta perustellaan nimenomaan kustannussäästöillä. Mikäli palveluverkosta poistetaan esimerkiksi lääkärin vastaanottopalvelut, on todennäköisesti seuraavana vuorossa terveydenhoitajan, neuvolan ja kuntoutuksen palvelut. Nämä puolestaan vaikuttavat esimerkiksi vanhusten asumispalveluiden toteuttamiseen. Pirkanmaan hyvinvointialueen palvelulupaus ei tällä valmisteluprosessilla ja suunnitelmalla toteudu. Kuntia ei ole kuultu esityksen valmistelussa, asukkaille suunnatut tilaisuudet eivät korvaa organisaatioiden välistä yhteistyötä. Korvaavien palveluiden paikallisista mahdollisuuksista ei ole keskusteltu kuntien kanssa. Palveluverkon mahdollisesti supistuessa ratkaisevan tärkeiksi muuttuvista liikkuvista tai digitaalisista palveluista ei ole annettu kunnille konkreettista tietoa.
		Sote-integraatio	<ul style="list-style-type: none"> Vastaanotto- ja sosiaalipalvelut eivät sijoittuisi suunnitelman toteutuessa Ylä-Pirkanmaalla samoihin tiloihin, jotta monipalveluasiakkaan palvelutarpeisiin voitaisiin vastata joustavasti, moniammatillisesti ja yhteistyötä hyödyntäen. Palveluiden integraatio on kuitenkin ollut koko sote-uudistuksen keskeinen tavoite.
	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Kunnan tilanne	<ul style="list-style-type: none"> Juupajoen kunta vastustaa Juupajoen terveysaseman sekä muiden Ylä-Pirkanmaan toimipisteiden lakkauttamista. Juupajokelaisten ikärakenne ei kerro koko totuutta palvelutarpeesta. Huomioimatta on jätetty myös se, että maantieteellinen etäisyys ei korreloi saavutettavuuden kanssa. Juupajoelta on käytännössä mahdotonta kulkea julkisilla liikennevälineillä Ruoveden suuntaan. Julkisen liikenteen harvojen kulkuyhteyksien vuoksi liikkuminen Oriveden tai Mänttä-Vilppulan suuntaan ei myöskään ole sujuvaa. Palveluverkon esitetyt muutokset luovat synkän tulevaisuuskuvan Juupajoelle ja monille Pirkanmaan reuna-alueiden kunnille. Elinvoimavaikutukset ovat erittäin suuret, työpaikkoja tulee katoamaan kunnista, samoin asukkaita. Toteutuessaan esitetyn mukaisena uudistus saattaa tarkoittaa kuoliniskua Juupajoelle ja Ylä-Pirkanmaan kunnille.

Kuntakohtaiset kommentit (5/7)

Kunta	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Ikaalisten kaupunki	<i>Huomioitu valmistelussa</i>	Valmistelu	<ul style="list-style-type: none"> Pirkanmaan hyvinvointialueen palvelulupaus sekä strateginen kärkiteema eivät toteudu. Pirhan viime viikkojen toiminta on aiheuttanut laajaa epätietoisuutta, huolta, turvattomuutta ja suorannaista pelkoa niiden kuntien asukkaille, joiden palveluita lakkautukset koskevat Suunnitelmat on otettu vastaan järkytyksellä. Lakkautusesityksen perusteet ovat hämärän peitossa. Valmistelua on leimannut salamyhkäisyys, kiire ja perehtymättömyys asioihin. Eityksen mukaan ainoa tapa saada oletettuja kustannussaastoa on karsia ja heikentää palveluja, seurauksista ja jälkikustannuksista piittaamatta. Kuntalaiset eivät saisi palveluita enää yhdenvertaisesti. Vaikutusten arviointi on ollut riittämätön.
	<i>Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua</i>	Palveluiden kehittäminen (ml. digi- ja etäpalvelut)	<ul style="list-style-type: none"> On tehty palvelujen kehittämistyötä. On opittu niin lääkerobottien käyttöä, etähoivaa, etälääkaripalveluja, sairaanhoitajan vastaanottokäyntejä kuin sote-työpari yhteisvastaanottoja. Samanaikaisesti digitaalisia palveluja edistettäessä on huomioitu, että kaikilla ei ole mahdollisuutta käyttää digitaalisia palveluja. On myös paljon tilanteita, jolloin digitaaliset palvelut eivät ole vaihtoehto, vaan tarvitaan fyysinen vastaanotto, erityisesti ikäihmisten ja paljon palveluita tarvitsevien kohdalla. Palveluita kehittämällä toimintaa on saatu parannettua ja mm. vastaanottokäyntien määrä on vähentynyt. Yhdellä käynnillä, yhden luukun periaatteella, moniammatillisella yhteistyöllä sote-palveluja tarvitseva ihminen on saanut avun nopeasti, luotettavasti ja kustannustehokkaasti. Toimivalla palvelumallilla on myös vähennetty erikoissairaanhoidon tarvetta ja kustannuksia.
		Tilat ja kustannukset	<ul style="list-style-type: none"> Tilat ovat erinomaisessa kunnossa, monikäyttöiset ja muunneltavissa Sairaalapaikkoja pystytään nostamaan ilman investointeja 60:een, kohtuullisen pienellä investoinnilla 90:een. On järjen vastaista, että palveluja toimivissa, parhaassa kunnossa olevissa ja helposti muunneltavissa tiloissa ollaan lakkauttamassa. Pirhan investointitarpeet ovat merkittävät myös kiinteistöjen osalta. Ei uskota kustannussäästöihin näillä suunnitelmilla.
		Henkilöstön saatavuus	<ul style="list-style-type: none"> Ikaalisissa työskentelee noin 160 henkilöä Pirhan tuottamien sote-palveluiden parissa sekä noin 160 muuta sote-alan ammattilaista yksityisillä palveluntuottajilla Henkilöstöpula kasvoi siirryttäessä hyvinvointialueisiin. On syytä ryhtyä toimiin työntekijöiden veto- ja pitovoiman parantamiseksi
		Elinvoima ja koulutus	<ul style="list-style-type: none"> Ikaalisissa on vahva toisen asteen koulutus, jossa koulutetaan muun muassa lähihoitajia. Koulukampuksella opiskelee yli 700 toisen asteen opiskelijaa sadalta eri paikkakunnalta. Lakkauttamalla sairaala ja mahdollisesti koko sote-keskus heikennetään myös toisen asteen sote-alan koulutusta, joka tuottaa osaajia muutoinkin työvoimasta kärsivälle alalle Myös sote-alalla toimivien yksityisten palveluntuottajien toimintaedellytykset heikkenevät Lakkautuksella on kielteisiä, elinvoimaa heikentäviä vaikutuksia myös muihin kuin sote-alan yrityksiin. Kunnan talous ja koko elinvoima joutuu vaakalaudalle.
<i>Huomioidaan valmistelu-prosessissa</i>	Osallistaminen	<ul style="list-style-type: none"> Strategian mukaisesti valmisteluun tulee ottaa mukaan henkilöstö, asukkaat ja kunnat, ennen kuin toiminnalla romutetaan hyvinvointivaltion perusteet kokonaan. Osallistamisella saadaan parempi lopputulos kuin nykyisellä salailevalla sanelupolitiikalla. Kuntien osallistaminen loistaa poissaolollaan. Laaja yhteistyö tulee ottaa huomioon. Ikaalisten kaupunki on valmis rakentamaan ja avoimeen keskusteluun Ikaalisten palveluista. Haluamme saada luottamuksen palautettua toimijoiden välille uskoen yhteistyöhön. 	

Kuntakohtaiset kommentit (6/7)

Kunta	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Pirkanmaan pienten kuntien kannanotto Ikaalinen, Juupajoki, Kihniö, Punkalaidun, Pälkäne, Ruovesi, Urjala, Vesilahti	<i>Huomioitu valmistelussa</i>	Valmistelun tietopohja	<ul style="list-style-type: none"> Viemällä kivijalkapalvelut pois näistä pienistä kunnista, joissa on korkea sairastavuus, laitetaan tämä iäkkäin ja huonokuntoisin väestö liikkumaan pisimmät matkat kivijalkapalveluihin, joita he todennäköisesti muuta väestöä enemmän tarvitsevat. On kohtuutonta tarkastella toimipisteiden määrää suhteessa asukaslukuun, koska luku ei ole vertailukelpoinen kuntien maantieteen ja asukkaiden sairastavuuden osalta.
	<i>Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua</i>	Digi- ja liikkuvat palvelut	<ul style="list-style-type: none"> Puhutaan liikkuvista ja digipalveluista, mutta ei ole konkretiaa, miten ja missä näitä olisi saatavilla. Ei ole kustannusvertailua siitä, mitä liikkuva ja digipalvelu maksavat verrattuna siihen, että edelleen olisi selkeää fyysistä palvelua kivijalkatoimipisteessä. Ei ole vielä tiedossa, mitä liikkuvaan ja digiin siirtyminen maksaa ja onko niihin tarvittavaa tekniikkaa ja laitteistoa saatavissa
		Tilat ja kustannukset	<ul style="list-style-type: none"> Kuntien terveysasemista tehdyt kuntoarviot ovat vajavaisia, eivätkä kuvaa suoraan todellista tilannetta. Sen sijaan, että pieniä terveysasemia ylläpidettäisiin, joudutaan tekemään merkittäviä lisäinvestointeja suurempiin terveysasemiin. Tältäkin osin on kiinteistöjen osalta kyseenalaista, onko taloudellinen taakka pienempi vai suurempi suurempiin yksiköihin keskitettäessä.
		Vaikutusten arviointi	<ul style="list-style-type: none"> Selkeä kustannusvertailu puuttuu, niin puuttuu myös arvio siitä, millä tavalla digipalvelut ja liikkuvat palvelut pystyvät todellisuudessa vastaamaan kivijalkapalvelun lakkauttamisesta johtuvaan palveluntarpeeseen ja mikä on niiden vaikuttavuus lähipalvelun korvaajina Onko myös riskinä, että säännöllisen lähipalvelun puute voi johtaa liian myöhäiseen hoitoon hakeutumiseen ja tällä tavoin kuormittaa yhä enemmän kalliimpaa erikoissairaanhoidoa Onko lisäksi riskinä se, että näiden harvaanasutumpien ja etäämmällä palvelukeskittymistä asuvien kokonaishyvinvointi ja yksinäisyys lisääntyvät ja näin ollen ihmisten eriarvoisuus kasvaa, eikä yhdenvertaisuus Pirkanmaalla toteudu? Arviointi tulisi tehdä kuntakohtaisesti
<i>Huomioidaan valmistelu-prosessissa</i>	Yhteistyö	<ul style="list-style-type: none"> Pirkanmaan kunnat ja hyvinvointialue allekirjoittivat talvella yhteistyösopimuksen. Sopimuksen mukaan: "Strateginen kumppanuus rakentuu vahvaan luottamukseen ja sitoutumiseen yhdessä tekemiseen. Yhteistyötä tehdään avoimin ja vuorovaikutuksellisin suhtein." Lisäksi sopimuksessa sanotaan: "Tavoitteena on optimoida ja synkronoida kunnan ja hyvinvointialueen toteutusohjelmat keskenään sekä kuntien ja hyvinvointialueen johdon informointi ja kuuleminen sote- ja pelastuspalvelujen palveluverkon ja alueen kuntien maankäytön ja palveluverkon toteuttamisen kehittämisessä." Nyt me kunnat odotamme hyvinvointialueelta tätä kumppanuutta, luottamusta sekä kuntien kuulemista. 	

Kuntakohtaiset kommentit (7/7)

Kunta	Kategoria	Tarkemmat kommentit
Kihniö (kuntajohtajakokous)	<i>Huomioitu valmistelussa</i>	<ul style="list-style-type: none">• Kunnissa on jo nyt palvelukatoa.• Korkea sairastavuusindeksi ja paljon ikäihmisiä.• Tilojen kunto on hyvä ja ehdotuksia tulee harkita uudestaan.
Urjala (kuntajohtajakokous)	<i>Huomioitu valmistelussa</i>	<ul style="list-style-type: none">• Kunnissa on jo nyt palvelukatoa.• Korkea sairastavuusindeksi ja paljon ikäihmisiä.• Tilojen kunto on hyvä ja ehdotuksia tulee harkita uudestaan.
Pälkäne (kuntajohtajakokous)	<i>Huomioitu valmistelussa</i>	<ul style="list-style-type: none">• Tiedonannon tapa ei ole ollut riittävä. Olisi voinut pyytää lausuntoa. Onko tehty kustannusvertailua?
Kuhmoinen (kuntajohtajakokous)	<i>Selvitetään osana tarkempaa Suunnittelua</i>	<ul style="list-style-type: none">• On ikääntynyt kunta, mutta esh-kulut ovat olleet alhaiset, koska on ollut 2 lääkäriä. Myös vuodeosasto on tukenut tätä pth-työtä. Huolena esh-kulujen kasvu, kun ei pääse hoitoon.• On luvattu ambulanssi 24/7 ja sille on remontoitu paikka.• Kuntia on kuunneltava ja laskettava tarkemmin kustannusarvioita
Ikaalinen (kuntajohtajakokous)	<i>Selvitetään osana tarkempaa Suunnittelua</i>	<ul style="list-style-type: none">• Tuli shokkina, että tarkotus olisi sulkea jo ensi kesänä• On vaikea ymmärtää kokonaisuutta, kun palveluverkon suunnitelmat tulevat palasina.• Tila on erinomaisessa kunnossa ja nyt mietittää, että jääkö se tyhjilleen.• Pitäisi olla aitoa kuulemista
Punkalaidun (kuntajohtajakokous)	<i>Huomioitu valmistelussa</i>	<ul style="list-style-type: none">• Yhteistyö sujuvoittaa palveluiden verkostoa.• Mikä on kokonaistaloudellista kela-taksit huomioiden
Hämeenkyrö (kuntajohtajakokous)	<i>Huomioitu valmistelussa</i>	<ul style="list-style-type: none">• Pirhan suunnitelmassa Hämeenkyrön kohdalla käytetään Pirkanmaan liiton seutuistumisen 7,8 % kasvua. Hämeenkyrön väestömääräksi 2035 on Pirhan suunnittelutaulukossa merkitty miniminä 9.548 ja maksimina 11.062. Kunnan oman näkemyksen mukaan seutuistuva kehitys on todennäköisin kehityssuunta. Jo aivan maltillisellakin 1 % vuosittaisella kasvulla Hämeenkyrön asukasluku ylittää vuoteen 2030 mennessä 11.000 asukkaan rajan. Tämä suunta merkitsisi Hämeenkyrölle yli 12.000 asukaslukua vuoteen 2040 mennessä hyvin maltillisellakin kehityksellä.• Tämä kehitys riittää Hämeenkyrön kunnan omiin tavoitteisiin ja pyydämme, että myös Pirha tekee suunnittelunsa tämä huomioon ottaen.
Mänttä-Vilppula (kuntajohtajakokous)	<i>Huomioitu valmistelussa</i>	<ul style="list-style-type: none">• Muutosta ei vielä ymmärretä• Tarvitaan yhteistyötä, koska on myös yhteiset aukkaat. Halutaan olla strateginen kumppani
Kangasala (kuntajohtajakokous)	<i>Huomioitu valmistelussa</i>	<ul style="list-style-type: none">• Muutoksia tarvitaan. Ratkaisut ovat vaikeita, mutta välttämättömiä.• Siirtäminen on tehtävä hallitusti yhteistyössä. 3-5 vuoden projekti auttaa ymmärtämään eri osapuolia• Hyten osalta on tehtävä edelleen vahvasti yhteistyötä
Tampere (kuntajohtajakokous)	<i>Huomioitu valmistelussa</i>	<ul style="list-style-type: none">• Muutoksia tarvitaan. Ratkaisut ovat vaikeita, mutta välttämättömiä.